

Marechaussee Contact

3

2021

50 jaar dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee

75 jaar geleden: opkomst eerste lichte marechaussees

25 jaar geleden: laatste lichte marechaussees zwaait af

Marechaussee Contact
22e jaargang | nummer 3
Juni 2021

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheugel (eindredactie)
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Rijke
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)
Jeroen Wijngaard

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Content Innovators BV, Den Haag

Druk

Wilco BV, Meppel

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten
6	Dienstplichtigen 50 jaar dienstplicht bij de KMar
14	Herdenken 4 mei 2021, redacteur in quarantaine doet verslag
16	SMC Koninklijke onderscheidingen voor SMC'ers
19	Uitgelicht Onze marechausseebladen (deel 2)
22	Op missie Jan Zwiers' ervaringen rond de val van Srebrenica op 11 juli 1995
26	Onderscheidingen Waarderingspeld voor zaken die het 'gewoon' ontstijgen
28	Uit 'De Marechaussee grijpt in' De zetel voor bezoekers van distinctie
29	In het kort Mundélé door Kees Poelma
30	Personalia
31	SMC-informatie

Foto omslag:
25 augustus 1998, Uffelte,
Drentsche Hoofdvaart,
verkeersregelaar geeft vrij baan
aan een M270 MLRS
Foto: Joop Rump

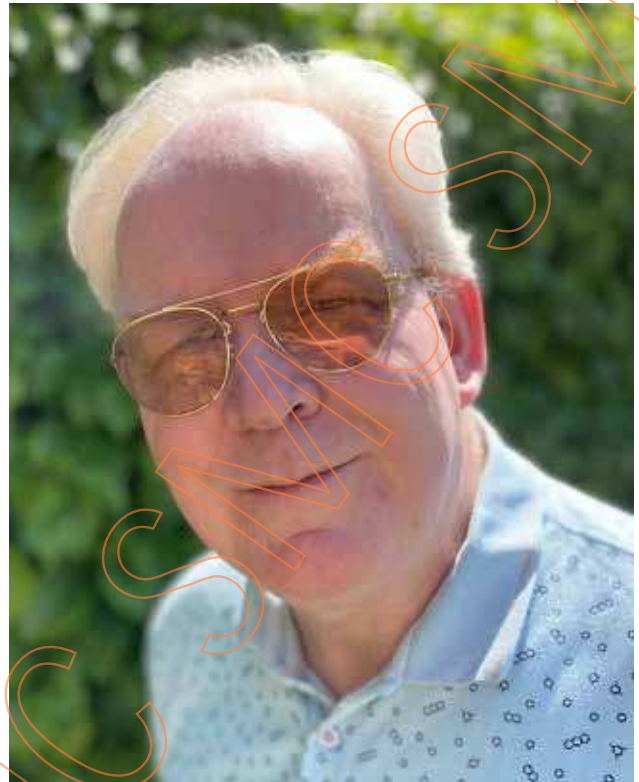
75 jaar geleden werd de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn dé bakermat van de opleidingen van de Koninklijke Marechaussee. U heeft daarover al kunnen lezen in het KMar Magazine en zult er ongetwijfeld ook via SMC-publicaties en dergelijke nog meer over horen. Mensen hebben vaak een specifieke plaats in gedachten als ze terugkijken in de tijd en het verlangen krijgen om weer eens in contact te komen met de personen met wie ze die plek hebben gedeeld. Nee, het zijn niet de gebeurtenissen, soms ontberingen, tot zelfs verschrikkingen die hen naar die tijd of plaats doen terugverlangen. Het zijn altijd de mensen, de kameraden, de lotgenoten met wie zij die gebeurtenissen en/of plaats delen, waardoor dat verlangen ontstaat. En dat is nu precies een van de redenen dat SMC bestaat: om dat terugkijken, soms na lange tijd weer bijeenkomen, contact met elkaar onderhouden en informatie over elkaar en de KMar toegankelijk te maken en te faciliteren.

Met grote regelmaat worden wij gevraagd adressen te achterhalen van lichting- of cursusgenoten, collega's waarmee men op uitzending is geweest of met wie men een bepaalde periode of op een specifieke plaats heeft 'gediend'. Vaak hebben oproepen via (sociale) media niet iedereen die gezocht wordt bereikt. Of blijken de adreslijsten van vroeger niet meer actueel. Uiteraard, met inachtneming van de Wet op de Privacy probeert SMC te helpen.

Juist vanwege het waarborgen van de privacy kunnen wij zo langzamerhand alleen nog onze eigen SMC-bestanden raadplegen. Als wij vervolgens de 'gezochten' daarin aantreffen zullen wij die informeren. Wij verstrekken vanwege de Wet op de Privacy dus nooit gegevens rechtstreeks aan de 'zoeker'. Het zou natuurlijk fantastisch zijn als wij iedereen die gezocht wordt daar ook over kunnen informeren, maar de realiteit is anders.

Op plaatsen zoals het opleidingscentrum en werklocaties, tijdens veteranendagen, herdenkingen en reünies, is SMC zoveel mogelijk aanwezig om haar diensten aan te bieden aan hen die dat willen. Iedereen die op uitzending gaat of langere tijd gescheiden van naaste familie in het buitenland dienstdoet of tewerkgesteld is, krijgt een schrijven van SMC waarin hulp wordt aangeboden bij bijvoorbeeld het organiseren van een reünie. Uiteraard wordt daarbij altijd vermeld dat SMC haar werk kan doen, zoals onder andere het maken van dit tijdschrift, dankzij de (financiële) bijdragen van SMC'ers. Wij houden overigens alléén de gegevens van SMC'ers in onze bestanden actueel. Zij zijn dus altijd te vinden voor hen die ze zoeken.

En daar zit 'm nou net de kneep. U zult ongetwijfeld hebben opgemerkt dat in de loop der jaren de aanwas van nieuwe SMC'ers niet op kan tegen het verlies van SMC'ers, vooral door natuurlijk verloop. Ook bij ons is vergrijzing een probleem; het aantal SMC'ers loopt langzaam maar zeker terug. Opmerkelijk is echter dat nieuwe SMC'ers nog steeds aangeven dat de mogelijkheid om met de KMar-organisatie en de oud-collega's in contact te blijven, de reden is dat zij zich hebben aangemeld. Een andere realiteit is dat de actief dienenden SMC zien als iets voor later, als zij de dienst hebben verlaten.

“Onze grootste troef,”

Zaak dus om de komende tijd te kijken hoe we het aantal SMC'ers kunnen laten groeien. U bent daarbij onze grootste troef. We kunnen het R-getal van SMC laten groeien door anderen te enthousiasmeren zich aan te melden.

Ondertussen kunnen we weer steeds meer doen waar we voor zijn. Door middel van dit tijdschrift zijn we weliswaar in contact gebleven, er gaat toch niets boven elkaar weer fysiek ontmoeten en te zien en horen hoe het de ander (ver)gaat. Hopelijk kunnen we steeds meer het 'onder voorbehoud' van onze activiteiten en bijeenkomsten schrappen. En oud en jong, ervaren en onervaren elkaar laten ontmoeten rond onze gezamenlijke herinneringen over plaatsen, periodes, gebeurtenissen en passie(s).

Immers, zoals u zult lezen in dit nummer is er aanleiding genoeg om elkaar te ontmoeten; 75 jaar geleden kwamen de eerste dienstplichtige marechaussees op. Na een periode van 50 jaar dienstplicht bij de KMar zwaaide de laatste lichting 25 jaar geleden af.

Ik zie er naar uit u binnenkort weer te ontmoeten!

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact.

Van 15 januari tot 1 juli 2021

Buitententoonstelling

'Bronbeek in tijden van corona'

Sinds 15 januari 2021 is op Landgoed Bronbeek in Arnhem de buitententoonstelling 'Bronbeek in tijden van corona' te zien. Documentair fotograaf Suzanne Liem logeerde in het najaar van 2020 een paar dagen en nachten in de portierswoning van het landgoed. Zij mocht een kijkje achter de schermen van museum en tehuis Bronbeek nemen om het dagelijks leven van bewoners en personeel op het landgoed in die bijzondere periode in beeld te brengen. De buitententoonstelling op het landgoed is vrij toegankelijk.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: nb.ravensbergen@indef.nl

Donderdag 24 juni 2021

SMC-reünie Boerma-Plaazier/MP III

Deze reünie is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee, dan wel bij het Korps Politietroepen in het voormalig Nederlands-Indië (inclusief Nieuw-Guinea), Korea en Engeland. Uiteraard zijn ook de partners welkom.

De kosten voor SMC'ers bedragen € 7,50 p.p. Niet-SMC'ers betalen € 20,00 p.p. Aanmelden kan tot uiterlijk 17 juni 2021 door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Vermeld daarbij ook uw woonadres.

Weduwen van SMC'ers kunnen gratis aan deze reünie deelnemen en schriftelijk een gratis NS-vervoerbewijs aanvragen bij het Nederlands Veteraneninstituut, Afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn. Aanmelden kan tot uiterlijk op 17 juni 2021 bij de voorzitter van de reünievereniging MC (zie bij contact). Het programmaboekje wordt de deelnemers tijdig toegezonden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausecontact.nl

Woensdag 21 juli 2021

Reünie beroepslichting 71-4

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: jvanherpt@hotmail.com

Donderdag 12 augustus 2021

Reünie beroepslichting 61-4

Op deze dag is het op de kop af zestig jaar geleden dat peloton 61-4 zich meldde aan de poort van de Koning Willem III-kazerne. Gezien het enthousiasme van de deelnemers aan de reünie van vijf jaar geleden verwacht de organisatie een grote opkomst.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: vdbroeck@caiway.nl

Woensdag 22 september 2021

Reünie beroepslichting 69-1

Deze reünie wordt georganiseerd door Brugt Drijver en Wil Damkot en is bestemd voor alle lichteinggenoten van 69-1 van de KMar-beroepsopleiding.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: brugtdrijver@home.nl

Donderdag 4 november 2021

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek in Arnhem. Deze reünie is bedoeld voor zowel SMC'ers als niet-SMC'ers. Het programma (met routebeschrijving) ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum.

De bijdrage voor SMC'ers alsook hun partner bedraagt € 12,50 p.p. (incl. buffet en drie consumpties). Voor niet-SMC'ers en hun partner is de bijdrage € 25,00 p.p.

Aanmelden kan tot uiterlijk 27 oktober 2021 door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven, onder vermelding van Reünie Bronbeek. Vermeld daarbij ook uw woonadres. Diëtwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausecontact.nl

Woensdag 17 november 2021

Reünie beroepslichting 71-6

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: kruidhof.e@telfort.nl

Donderdag 25 november 2021

Vriendendag Marechauseemuseum

Op uitnodiging van Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee. Nadere informatie volgt.

Locatie: nog niet bekend

Contact: Peter Coomans | rolinka_peter@kpnmail.nl

Vrijdag 26 november 2021

Reünie beroepslichting 76-5

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: reunie76-5@zeelandnet.nl

Nader te bepalen datum in 2021

Reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters e.a. zijn voor een reünie op zoek naar leden van peloton 80-4 van de School Opleiding Beroepsmarechaussee.

Contact: jos.peeters@vitals4strategy.nl

Nader te bepalen datum in 2021

Reünie 27e wachtmeesterkursus 1969-1970

Contact: a.kollerie@chello.nl | 06-22691004

Alle hier vermelde activiteiten zijn vanwege eventuele maatregelen i.v.m. het coronavirus onder voorbehoud. Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van de genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meld u dan aan op de website of scan de QR-code.

Nieuwe CDS bezoekt HRB

Commandant der Strijdkrachten, generaal Onno Eichelsheim, heeft een werkbezoek gebracht aan het eskadron Hoog Risico Beveiliging (HRB) van de KMar. Het was het eerste bezoek van Eichelsheim aan de marechaussee sinds hij de functie van hoogste militair bekleedt. Tijdens het werkbezoek werd de CDS vergezeld door krijgsmachtadjudant Rob van Haastrecht.

Op de Koningin Beatrixkazerne in Den Haag werd de CDS bijgepraat over de diverse werkzaamheden van de HRB. De eenheid bewaakt en beveiligt objecten, personen of diensten in Nederland met een verhoogde dreiging op aanslagen. Daarnaast kreeg Eichelsheim uitleg over het concept Te Bewaken Personen (TBP). Dit persoonsbewakingsconcept is mede ontwikkeld door de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) in samenwerking met de HRB naar aanleiding van de moordaanslag op een advocaat in het Marengo-proces.

Ook kreeg de CDS beeld en geluid bij het zogeheten Beveiligen Op Maat van de HRB door in een bepantserd voertuig mee te rijden langs diverse objecten. De CDS kreeg hierbij de gelegenheid om met het personeel van de HRB

in gesprek te gaan. Met het Beveiligen Op Maat wordt op een meer dynamische en kwalitatieve wijze invulling gegeven aan de werkzaamheden van de HRB-operators.

Bron: KMarMagazine 2021-05

Biketraining op het OTCKMar

Momenteel rijden er ongeveer zeventig opgeleide bikers rond bij de KMar. Zij worden ingezet ter ondersteuning van politie- en horecadiensten, op luchthavens en tijdens grotere evenementen.

Een biker is flexibel en kan op plaatsen komen waar dat met een voertuig of motor lastiger is. Daarnaast verplaatst een biker zich, in tegenstelling tot collega's te voet, sneller door bijvoorbeeld mensenmassa's op luchthavens of evenemententerreinen. Vanaf een zadel heeft de biker tevens een beter overzicht van de omgeving en is gemakkelijker te herkennen en aan te spreken.

KMar-bikers volgen op het OTCKMar in Apeldoorn een opleiding van een week waarin alle fietsvaardigheden voorbijkomen. Van algemene skills zoals remmen en het nemen van krappe bochten tot specifieke aanhoudingstechnieken.

Een primeur op de herhalingsdag van de operationele bikers deze maand: de eerste collega's waren te bewonderen in gloednieuw, donkerblauw tenue dat voor en met de KMar-bikers is ontworpen.

Bikers die hun opleiding op het OTC met succes afronden, zijn voor drie jaar gecertificeerd. Om die bevoegdheid te behouden en alle vaardigheden op te frissen, moeten ze daarna jaarlijks een herhalingsdag volgen.

Bron: KMarMagazine 2021-05

50 jaar dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee

75 jaar geleden: opkomst eerste lichting marechaussees
25 jaar geleden: laatste lichting marechaussees zwaait af

1989, Wezep, A28

Soeverein vorst Willem I ondertekende op 26 oktober 1814 het ontwerpbesluit voor de oprichting van het Corps de Maréchaussée. Het korps is tot direct na de Tweede Wereldoorlog gevuld geweest met beroepsmilitairen. In oktober 1945 krijgt de Bevelhebber der Nederlandsche Strijdkrachten opdracht eenheden te vormen, bestaande uit dienstplichtigen, voor het verrichten van politiediensten bij en ten behoeve van grote eenheden waarvan zij deel uitmaken. Op 8 mei 1946 komt in Apeldoorn de eerste lichting dienstplichtigen op; 50 jaar later, op 28 juni 1996, zwaait de laatste lichting af. Een halve eeuw is er loyaal, zonder vrees en zonder blaam gediend voor Koningin en Vaderland, maar zeker ook voor het Wapen. In vogelvlucht neem ik u mee in die vijftig jaar dienstplicht bij het Wapen en geef acht man behorende tot de laatste lichten het woord. | Door: Martin Aalbers

Direct na de bevrijding van het zuiden van ons land in september 1944, melden zich de eerste oorlogsvrijwilligers (OVW'ers) aan voor dienst in het Nederlandse leger. Zij vechten als Regiment Stoottroepen met de Canadezen mee in de bevrijding van Zeeuws-Vlaanderen en westelijk Noord-Brabant.

Naar Nederlands-Indië

Na de proclamatie van de Republiek Indonesië op 19 augustus 1945, komen de eerste van in totaal ca. 30.000 OVW'ers en ca. 15.000 vrijwilligers van marine en mariniers aan op Brits Malakka. Begin 1946 nemen

zij op Java en Sumatra de posities van de Britten over. Om de landmacht in Nederlands-Indië te ondersteunen, richt generaal S.H. Spoor op 14 augustus 1946 het Korps Militaire Politie (KMP) op, onder commando van majoor der Infanterie H.E.M. Bakhuys. In september 1946 vertrekt de 1e Divisie (7 December-divisie) naar Nederlands-Indië. Het personeel van de twee divisiemarechaussee-compagnieën (1 en 2 DMC) wordt echter kort na aankomst ingedeeld bij het KMP, dat vanaf toen Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (KMP/KMar) is gaan heten.

In juli 1947 komt de 2e Divisie (Palm-

boom-divisie) met 3 en 4 DMC aan op Midden-Java en in november de 3e Divisie (Drietand-divisie) met 5 en 6 DMC. In augustus en september 1949 volgen nog de 41e, 42e en 43e Zelfstandige Infanterie Brigade met 41, 42 en 43 DMC. De laatste drie zijn bestemd voor de eerste aflossingen, maar zover komt het niet. Eind 1949 heeft het KMP/KMar zijn maximale sterkte van ongeveer 2500 man bereikt.

Op 27 december 1949 vindt de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië plaats en in juli 1950 wordt het Koninklijk Nederlands Leger (KNIL) opgeheven. Eind 1949 keert de 1e Divisie terug

naar Nederland, later gevolgd door de andere eenheden. Er zijn tussen de 120.000 tot 160.000 militairen naar Indië gestuurd, waarvan ca. 100.000 dienstplichtigen. Ruim 800 dienstplichtig marechaussees hebben deel uitgemaakt van deze troepenmacht. In Nederlands-Indië zijn ruim 4700 Nederlandse militairen omgekomen, waarvan zestig man van MP-KNIL en KMP/KMar, waaronder elf dienstplichtig marechaussees.

Opbouw Koninklijke Landmacht

In de Defensienota van juni 1950 wordt het kader aangegeven om het leger naar Amerikaans voorbeeld vorm te geven en op te bouwen. De staf van het Eerste Legerkorps (1 LK) wordt op 15 november 1952 opgericht. De opbouw gaat voortvarend en wordt in 1957 afgerond. 1 LK gaat met de parate 1e en 4e Divisie en de mobilisabele 5e Divisie deel uitmaken van de 'Northern Army Group' (NORTHAG) van de NAVO-strijdkrachten in Europa.

Parate marechaussee

Uit het personeel dat in Nederlands-Indië was geweest, worden 1 en 2 DMC samengesteld. Uit de lichte 49-2 wordt 44 Verkeerspeloton gevormd door deze in 1950 (na eerder huiswaarts te zijn gezonden) weer in dienst te roepen. Dit was de eerste parate eenheid. Die wordt gevolgd door 3 DMC, 4 DMC, 101 KgvnDvCie, 151 EtappeMarBat, 2-101 Marbat, 3-101 MarBat, 181 MarKgvnBewAfvCie en 11 MarCie.

De organisatie wordt in korte tijd aangepast aan nieuwe inzichten. Eenheden worden opgeheven of samengevoegd, of mobilisabel gesteld en krijgen andere namen. In 1957 kent de Koninklijke Landmacht de volgende parate marechaussee-eenheden:

- 101 LkMarBat (StStCie, B-Cie, C-Cie), onder bevel C-1LK,
 - 11 MarCie, onder bevel C-1 Div,
 - 41 MarCie, onder bevel C-4 Div.
- Vanuit de traditie is de Koninklijke Marechaussee een bereden wapen en dienovereenkomstig wordt vanaf 1965 de benaming 'compagnie' vervangen door 'eskadron'.

1947, Apeldoorn, exercitie door 1e Pel 5 DMC

Juli 1947, aan boord ss Nieuw Holland, een peloton van 3 DMC

1948, detachement Pemalang

In 1968 worden alle marechaussee-eskadrons onder bevel gesteld van C-Marbat en daarnaast logistiek zelfstandig. Het parate deel van 101 MarBat bestaat dan uit:

- StStDet 101MarBat,
- 11 MarEsk,
- 41 MarEsk,

- 103 MarEsk,
- 104 MarEsk.

In 1986 worden ook de parate eenheden van het Wapen 'Koninklijk'. De eenheidsbenamingen 'bataljon' en 'eskadron' worden dan gevolgd door 'Koninklijke Marechaussee'.

Dienstplichtigen

De val van de Muur in 1989 leidt tot een inkrimping van de Koninklijke Landmacht, dus ook van het ingedeelde marechausseebataljon. Uit de organisatie verdwijnen 11 EskKMar in 1992, 104 EskKMar in 1994, en StStDet 101 BatKMar en 41 EskKMar in 1995.

Marechaussee-opleiding

Van 8 mei 1946 tot en met 28 juni 1996, 50 jaar lang, is en blijft de Koning Willem III-kazerne de bakermat voor de dienstplichtige marechaussees. Van 1946 tot begin 1953 komen jaarlijks ca. 225 man onder de wapenen. De opleiding voor het beroepspersoneel begint twee jaar later, in 1948. De eerste lichteningen dienstplichtigen worden in de jaren na de oorlog opgeleid door onderofficieren van de Stormschool uit Bloemendaal, OVW-personeel van de Stoottroepen met een MP-achtergrond en in Engeland opge-

leide instructeurs. Deze laatsten drukken een stempel op de opleiding: glimmende schoenen en veel poetsen! Een aantal van deze MP-Stoottroepers en instructeurs is na het opleiden van meerdere lichteningen dienstplichtigen met hen naar Nederlands-Indië vertrokken en heeft daar dienst verricht bij het KMP/KMar. De eerste vijf jaar werden de meeste dienstplichtigen direct na de opleiding uitgezonden naar Nederlands-Indië.

Op 9 april 1953 begint de eerste lichtening van het 'filler-systeem' aan de opleiding. Elke twee maanden komt een nieuwe lichtening van ca. 130 man op, die na zeven maanden opleiding als eenheden worden toegevoegd aan het Eerste Legerkorps.

Op de eerste dag van opkomst wordt de rekrut ingedeeld in een peloton bij de

A-Instructie Compagnie/Eskadron (later Schooleskadron) en ontvangt van de foerier zijn PSU (later PGU). De kast wordt 'model' ingericht, de bedden opgemaakt met strozakken, gevuld met ligstro en met stro gevulde kussens, later met echte matrassen en schuimspoonskussens. 's Avonds in de filmzaal stelt de compagnies- of eskadronscommandant de mannen onder de krijgstuft. De algemene militaire opleiding (AMO), ook wel de basisopleiding genoemd, gaat beginnen en wordt traditiegetrouw afgesloten met de 'vuurdoop' in Harskamp. Na de AMO is er de ouderdag, later de familiedag.

Een aantal valt af tijdens de AMO of wordt op eigen verzoek overgeplaatst naar andere onderdelen. Zo'n 100 man gaan dan naar de B-Instructie Compagnie/Eskadron voor de functieopleidingen en specialisaties. Een vast onderdeel is het 'vrijwillig verplicht' behalen van de MLV speld 'blauw'. Elke marechaussee moet toch kunnen zwemmen, niet? Ook worden de vormingscentra Beukbergen in Huis ter Heide voor de protestanten, en Waalheuvel voor de katholieken, bezocht.

Aansluitend volgt overplaatsing naar een van de drie parate eenheden in Nunspeet, Schaarsbergen, Harderwijk of Wezep en vanaf 1963 ook in Seedorf in Duitsland. Indien nodig worden dienstplichtigen geplaatst bij brigades in Nederland, maar ook in Heidelberg en Ramstein.

Dat is de situatie in de jaren 1954 tot 1996, waarbij termen als compagnie, eskadron, A- en B-Instructie Compagnie, A-en B-Instructie Eskadron, School Eskadron, elkaar afwisselen. Ook de naam van onze bakermat verandert van 'Depot voor Dienstplichtige Marechaussees' in 1946 naar Depot KMar in 1948 naar OCKMar in 1967.

Naar schatting 43.000 jongemannen hebben zich gedurende deze 50 jaar als rekrut op de KWIII gemeld, waarvan ruim 33.000 de opleiding tot marechaussee hebben volbracht. Hun diensttijd duurde 16, 18, 21 of zelfs wel 24 maanden; sommige Indiëgangers hebben het Wapen maar liefst 40 maanden of meer moeten dienen.

1967, bivak 41 Maresk, mar2 Jan Klein (67-3)

1964, 11 Marcie Schaarsbergen, verkeersdienst mar2 Theo Mulder (63-6)

Trommelen en zingen

In 1950 wordt de Drumband KMar opgericht, en de burgers van Apeldoorn schenken trommels en signaaltrompetten. Vier jaar later verandert de naam in Tamboerkorps Depot KMar. Het Tamboerkorps bestaat uit een kleine kern beroepspersoneel, aangevuld met dienstplichtigen in opleiding. Vanaf 1959 worden tweemaal per jaar extra dienstplichtigen opgeroepen, bestemd voor het Tamboerkorps, totdat defensiebrede bezuinigingen in 1967 hieraan een einde maken.

Om op de ouderdag van de rekruten, zowel dienstplichtig als beroeps, een ander geluid te laten horen, wordt in september 1952 een koortje van zestien man geformeerd. Het mannenkoor van de KMar groeit snel in omvang en treedt in de jaren 1960 op met gerenommeerde orkesten en maakt vele radio- en plaatopnamen. Door gebrek aan voldoende zangers wordt het koor in 1987 opgeheven. Regelmatig versterken dienstplichtig marechaussees met zangkwaliteiten het koor bij belangrijke optredens.

Buitenland, herhalingsoefeningen en missies

Voor de uitzending van dienstplichtigen naar Nederlands-Indië werd destijds de wet aangepast. Nadien konden dienstplichtigen alleen op vrijwillige basis naar het buitenland worden uitgezonden. Oefenen in het buitenland viel daar niet onder. Zo was de KMar groot- en kleinschalig aanwezig bij oefeningen in Frankrijk (La Courtine, Mourmelon), Luxemburg (Diekirch), België (Beverlo), Denemarken (Oksbøl) en op de oefenterreinen en legerplaatsen in Duitsland. Tijdens de Koude Oorlog worden ook regelmatig herhalingsoefeningen gehouden om kennis en niveau op peil te houden van met name reserve-(onder)-officieren. Tussen 1954 en 1987 zijn er zeventien grote herhalingsoefeningen geweest.

Op vrijwillige basis zijn dienstplichtig marechaussees uitgezonden geweest naar conflictgebieden. In 1962 maken 24 dienstplichtigen deel uit van de 'Afdeling Koninklijke Marechaussee', die bijna vier maanden MP-diensten verricht in Nederlands Nieuw-Guinea. Eind 1980 zijn,

1994, marechaussee van 41 EskKMar bij aanrijding militaire voertuigen

1994, Seedorf, gereed voor vertrek naar Oksbøl (DK)

zover bekend, twee dienstplichtig marechaussees voor zes maanden uitgezonden geweest naar Libanon (UNIFIL). Of zij de enige twee zijn geweest? Van 1982 tot 1995 zijn elke zes maanden drie dienstplichtig marechaussees naar de Sinai (MFO) uitgezonden. Ook in Irak, Kroatië en Bosnië hebben dienstplichtig marechaussees gediend: twee man in 1991 bij de Brigade KMar Zakho (Operation Provide Comfort) in het noorden van Iraaks Koerdistan, in 1992-1994 twintig man bij MP-Coy Zagreb (UNPROFOR) en in 1993-1994 twee man bij Brigade KMar Busovača (UNPROFOR).

De laatste lichting

De opkomstplicht is officieel sinds 1 mei 1997 opgeschort, maar al eerder werden geen nieuwe lichtingen meer opgeroepen. De laatste lichting van dienstplichtig wachtmeesters is die van 95-7. Van de laatste lichting marechaussees 95-10 melden zich op 2 oktober 1995 in de Koning Willem III-kazerne 44 jongemannen bij de commandant School Oplei-

ding Dienstplichtigen, majoor W.A.G. van de Water. Na drie maanden hebben 41 van hen de opleiding volbracht en worden op 20 december geplaatst bij 103 EskKMar in Wezep en Seedorf, en bij Staf NTC in Gouda. Alfabetisch gezien, is B. Weijtschede de laatste dienstplichtig marechaussee. Op 28 juni 1996 – als Marechaussee Contact 2021-3 op de mat valt – is het exact 25 jaar geleden dat deze lichting is afgezwaid.

Lichting 95-10 is de laatste van 50 jaar dienstplichtig marechaussees. Net als de mannen van de eerste lichting 1 DMC welke op 8 mei 1946 onder de wapenen zijn geroepen, hebben die van lichting 95-10 geschiedenis geschreven – 50 jaar dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee.

50 jaar waarin veel veranderde: de organisatie, de opleiding, de legering, de PSU/PGU, de bewapening, de voertuigen, de verbindingsmiddelen, de terminologie en niet te vergeten de omgang met elkaar!

Jurrien Buijnck

Dpl mar2 – 720214250 – lichting 95-7

Met het mavodiploma op zak solliciteerde ik bij Defensie en politie maar koos uiteindelijk voor de politie en ging naar de academie in Heerlen. Mijn jonge leeftijd en gebrek aan ervaring, speelden mij echter parten, dus ik besloot te stoppen met de opleiding. Inmiddels was ik 23 jaar en kreeg alsnog de oproep voor de dienstplicht. Vanwege mijn korte politieachtergrond diende ik het verzoek in om de dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee te mogen vervullen. En zo geschiedde.

Eind juni 1995 meldde ik me op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn waarna ik werd ingedeeld bij lichting 95-7. Na de AMO en functieopleiding, heb ik in een gesprek met de luitenant of kapitein, dat weet ik niet meer precies, kenbaar gemaakt dat ik graag in Seedorf geplaatst wilde worden. Seedorf was een leuke periode die bestond uit begeleidingen en oefeningen op kleine schaal naar Hohne, Sennelager, Vogelsang of Zoutkamp/Marnewaard.

Ongeval

Nadat we een aantal tropco's van 103 Zwitcic op het oefenterrein in Ermelo hadden afgeleverd, reed in met de MB-207D-bus stevig, doch niet roekeloos over het terrein. Met het linkervoorwiel raakte ik een boomwortel, schoot over een verhoging waarna de bus op z'n linkerzijkant eindigde. Mijn bijrijder, Peter Lekkerkerker, reageerde nuchter: "Zo, daar liggen we dan." Gelukkig waren we geen van beiden gewond en konden via de achterdeur de bus verlaten. Later bleek dat ik geen schuld had aan het ongeval. De pitmanarm, het gewricht op het stuurhuis dat de stuurstang aandrijft, bleek bij een eerder ongeval al gescheurd en is mogelijk de oorzaak van de 'lancering' geweest. De bus werd afgevoerd waarna wij met collega's terug naar Seedorf zijn gereden.

Geweldige tijd

Op korte afstand van ons legeringsgebouw in Seedorf was een manege, en paardrijden was al vanaf mijn twaalfde jaar een van mijn grote hobby's. Ik was in Seedorf dan ook vaak in de manege te vinden. Voor mij geen straf! Seedorf was sowieso een geweldige tijd. Er heerste kameraadschap met een hechte club dienstplichtigen en met het beroepskader! En dat mijn dienstplicht een van de laatste lichtingen betrof, was duidelijk te merken. Veel werd afgebouwd, het kader werd elders geplaatst en de opleiding was minder strak.

Na het vervullen van m'n dienstplicht heb ik nog vier maanden bijgetekend, waarna ik werd geplaatst bij de transportgroep op Schiphol, gevestigd in Badhoevedorp. Ook daar heb ik een mooie tijd gehad.

Jasper Harmsen

Dpl mar2 – 750203046 – lichting 95-4

Opgekomen op 27 maart 1995 in Apeldoorn en met groot verlot op 14 juni 1996 in Seedorf. Dankzij een sollicitatie binnen Defensie zou ik een halfjaar langer kunnen blijven, maar de sollicitatie mislukte. In juni 1996 verliet ik de dienst twee weken eerder dan gepland, omdat ik een baankans in de burgermaatschappij niet kon en wilde laten schieten.

Dat mijn lichting tot een van de laatste behoorde, werd al snel duidelijk. Op de dag van opkomst vertrokken we, na de nodige plichtplegingen, naar de Willem George Frederik-kazerne (WGF) in Harderwijk. Daar volgden we de AMO en trokken daar na vier weken de deur letterlijk en figuurlijk achter ons dicht. De laatste dagen stonden in het teken van de verhuizing naar Apeldoorn. De WGF moest helemaal leeg.

Kiezen

De functieopleiding kregen we in Apeldoorn. Dat betekende voor mij rijles op de befaamde Mercedes-combi. Daarna mochten we kiezen waar we de parate tijd wilden doorbrengen: Wezep, Heidelberg of Seedorf. Ook waren er een of twee plekken vacant voor uitzending naar voormalig Joegoslavië. Ik koos voor het groene PelKMar Seedorf en daar kwamen we net voor de zomervakantie aan.

Mooie herinneringen

Wat een goede keuze! Een van de eerste mooie herinneringen is, dat we aan de rand van het openluchtzwembad in Zeven lagen te bakken. Als jongvolwassene genoot ik van de vrijheid, de onderlinge verbondenheid, ook met het kader, het dagelijks sporten en op zaterdagochtend verplicht onderhoud voertuigen. De feestjes in de pelotonsbar (waar ik een van de barmannen was) en veel stappen in de omgeving. En dat alles in het ritme van circa drie, vier weken 'op' en steeds om en om vier of tien dagen 'af'.

Studeren

Qua werk was er niet altijd iets te doen; die vrije tijd gebruikte ik door aan mijn studie natuurkunde op vwo-niveau te beginnen. Dat bood me een betere kans bij mijn latere sollicitatie bij Defensie. De studiefaciliteiten bij Defensie waren sowieso prima. Bovendien bood het peloton voldoende ruimte om daar soepel mee om te gaan. Met de gespaarde verlofdagen kon ik in april en mei uiteindelijk zes weken thuis studeren en staatsexamen doen. En met succes!

Vrienden voor het leven

Daarna weer terug naar Seedorf, het oude ritme weer opgepakt, genoten en die periode in stijl afgesloten. Na een van mijn laatste stapavonden kwamen we met een deel van de harde kern tegen het ochtendgloren terug uit een van de disco's en togen naar het zwembad in Zeven. We klommen over het hek en namen een frisse duik. Om 07.30 uur stonden we fris gedoucht op appel. Onvergetelijk! Al met al was ik na een prachtige diensttijd van bijna vijftien maanden veel mooie herinneringen en vrienden voor het leven rijker.

Michael Kanavan

Dpl mar2 – 760721239 – lichting 95-7

Na een wat turbulente jeugd en dito schoolperiode ontving ik de oproep van Defensie om me op 28 juni 1995 te melden voor mijn dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee. Spannend, maar ik was apetrots.

jongen kwam ik bij de landmacht in Ermelo terecht. Die jongen kwam later tijdens een missie in Afghanistan te overlijden.

Als ik terugkijk herinner ik me van de opleidingstijd vooral de woordenschat van de instructeurs, zoals wachtmeester Cakir: "Kanavan, ingeklapt kippenhok, waar is je pet!", en de discipline die je heel snel bijgebracht werd. Ik was met mijn bijna negentien jaar nog een heel jong ventje, en zoals het jonge ventjes betaamt, dacht ik heel de wereld aan te kunnen. Al vrij snel leerde ik dat ik daar mijn maatjes voor nodig had. Ik denk dat de eerste weken van de opleiding mij voor de rest van mijn leven gevormd hebben. Niet zeuren, doorzetten, schouders eronder en gaan!

Wereldreis

Na Apeldoorn volgde plaatsing in Seedorf. Ik weet nog dat ik de eerste keer met de bus vanuit Zwolle naar Duitsland ging: een wereldreis voor een menneke uit Brabant. De eerste dag zat ik, met een collega van een ander onderdeel, achterin de bus. Met die

Kostbare herinneringen

Seedorf en Apeldoorn: een verschil van dag en nacht. Als jong ventje ging in Seedorf een wereld voor me open. Colonnebegeleiding, op oefening, stappen, pokersen tot diep in de nacht met opperwachtmeester Pater, en schaatsen op de blusvijver. De herinneringen zijn ontelbaar en allemaal even kostbaar. Vooral aan de bezoeken aan het Amerikaanse legerkamp in Heidelberg, bewaar ik bijzondere herinneringen. Op zoek naar taxfree Levi's en andere zaken, liepen we over het kamp waar om de drie meter naar ons werd gesalueerd. Hoe kon die Amerikaanse militair nu weten dat we 'slechts' een paar dienstplichtige snotneuzen van 103 EskKMar waren?

Ik kijk terug op een prachtige periode en ben trots op het feit dat ik als dienstplichtig militair mijn land heb mogen dienen. Net zoals op mijn periode daarna bij de landmacht, de uitzending die daarbij hoorde en mijn huidige werk als politieambtenaar.

Peter Lekkerkerker

Dpl mar2 – 720324201 – lichting 95-10

Nog een jaar studeren of negen maanden het leger in? Beide prima, maar dat ik bij de KMar terecht zou komen, had ik niet verwacht. En zo vertrok ik op 2 oktober 1995 met de trein richting Apeldoorn. De militaire hiërarchie was wennen. Ik heb het militair rijbewijs A gehaald. Voor ons was de opleiding een week korter, waardoor ons bivak verviel. Of we daarmee geluk gehad hebben, of juist een zware beproeving hebben gemist, we zullen het nooit weten...

Ik mocht naar Seedorf, kende daar goede verhalen van, en mijn reistijd, toen wonende in Oost-Groningen, was met eigen vervoer goed te doen. De werkzaamheden bestonden voornamelijk uit het begeleiden van militaire transporten. Dat kon een YPR zijn die een testritje deed of een colonne naar de oefenterreinen. Maar onze grootste klant was 103 Zwtcie met de tropco's. We stonden, gewapend met het 'spiegelei' (ons stopbordje) op kruisingen en splitsingen om de colonnes vrije doorgang te geven.

Ganzen op de radar?

Bijzonder was een begeleiding naar Kamp Vogelsang in de Eifel, destijds in gebruik bij het Belgische leger, maar bekend als opleidingskamp van de SS tijdens de Tweede

Wereldoorlog. Het kamp had een bijzondere schoonheid door zijn architectuur en ligging in de Eifel.

Ook een oefening met Cheetah PRTL's in Noord-Groningen is mij bijgebleven. Een boer vroeg me wat zo'n tank nu precies deed. Ik antwoordde: "Die heeft een radar om vliegtuigen op te sporen." Wilde de boer weten of we ook ganzen zagen op de radar, want daar had-ie nogal last van...

Vrijwillig verplicht

Eerste luitenant Van Luterveld was onze pelotonscommandant, een man met een duidelijke mening. Er klonk geen commentaar toen hij voor 4 mei met een korte maar heldere boodschap kwam: "Voor wie wil, gaan er bussen naar Bergen-Belsen om de herdenking bij te wonen. En als KMar gaan wij allemaal mee, vrijwillig en in uniform." Die 4e mei 1996 viel op een zaterdag, onze vrije middag en avond. En zo stonden we die avond twee minuten stil bij het monument in Bergen-Belsen. Het maakte op iedereen diepe indruk. Iemand zei: "Zelfs de vogels waren die twee minuten stil."

Willem Pater

Elke Seedorfganger zal opperwachtmeester

Willem Pater noemen. Een fijne kerel die als een vader of grote broer voor ons was. Ik weet nog dat we kort na ons afzwaaien op de bruiloft van collega Marnix van den Brand waren. Daar was Willem niet bij. Toen ontstond het idee om een barbecue te organiseren, waarna we hem dezelfde avond gebeld hebben. Willem was er wel voor in.

De barbecue is er niet gekomen; op 11 november 1996 verongelukte Willem Pater. Zijn begrafenis was het volgende moment in korte tijd waarop we elkaar weer zagen. Daarna heb ik de groep nog twee keer gezien, de contacten verwaterden. Een aantal jaren geleden hebben we elkaar echter via sociale media weer gevonden.

Verplicht sporten

Mijn huidige leven staat ver van mijn tijd als dienstplichtige. Ik werk in de elektronica en softwareontwikkeling, dat hoofdzakelijk kantoorwerk achter de computer betekent. Wat ik mis uit mijn dienstdag? Misschien wel dat, wat me toen het meest tegenstond: iedere middag na de lunch als het even kon, verplicht met z'n allen een uurtje sporten. Maar mijn dienstdag bij de KMar is vooral een mooie herinnering die mij altijd zal bijblijven!

Dpl wmr – 770606263 – lichting 95-7

Een haast onmogelijke opgave om 25 jaar na dato in een paar woorden het meest memorabele jaar van je leven te beschrijven. Door opschorting van de dienstplicht en in afwachting van de komst van BBT'ers voor mij echter geen elf maanden, maar één jaar en drie dagen wegens 'operationele onmisbaarheid'. Bijna onmogelijk als je in ogenschouw neemt wat dát jaar voor mij heeft betekend; vooral in *hindsight*.

Fris, achttien jaar, net klaar met de havo, toen ik begon aan de laatste ROEK-opleiding voor dienstplichtig wachtmeester. Mijn vader heeft zijn dienstplicht ook vervuld bij (wél met een knipoog; ik ben de tweede generatie overtuigd atheïst) 'Gods eigen Wapen' en dat weer precies 25 jaar voor mij, bij lichting 70-5. Hij is veel te vroeg overleden en ik wil hem hierbij eren en bedanken voor dat ene jaar. Zonder hem zou ik dat waarschijnlijk niet hebben gedaan.

Kokkie en Swart

Flarden van de opleiding schieten door mijn hoofd, van 'Kokkie', het aangewezen slachtoffer voor het slachten van een kip, tot 'Swart' met zijn Amerikaanse accent. Hij was loeisterk en gooide de oefengranaat verder dan de oefenbaan groot was. Vrachtwagens die na een velddienst voor onze neuzen wegreden. Het lik-op-stukbeleid van het kader. Ik, met mijn grote mond, zou wel eens als eerste met een velddienst laten zien hoe het moest. Weliswaar had ik het kampement goed geleid, maar was zó fanatiek bezig, dat ik vergat de manschappen te laten eten. Dit komt nu weer boven, maar de leuke herinneringen hebben de overhand!

Les voor het leven

Ons bezoek aan het voormalige krijgsgevangenen- en concentratiekamp Bergen-Belsen, heeft diepe indruk gemaakt. 25 jaar na dato kan ik nog steeds de massagraven voor me zien, met daarop de teksten die weinig en tegelijkertijd alles zeggen: *Hier ruhen 1000 Tote*. Dit beeld op mijn netvlies zegt meer dan 1000 woorden. Zo ook de tekst die ik daar las: "Het zwaarst geschut en 't best geweer kan op het slagveld voordeel geven, hier hielp geen kracht van wapens meer. Geen strijd hier leed een volk voor 't leven." De impact van deze woorden op mij was groot, zeker omdat net daarvoor in juli in Srebrenica de geschiedenis zich had herhaald.

Deze waardevolle anekdote is een les voor het leven. Gaf inhoud en betekenis aan het feit, dat ik als jongen van net achttien jaar in dienst kwam en een jaar later als man van negentien jaar, met een rugzak vol bagage als stevig fundament voor wat er verder dan ook op mijn pad zou komen, huiswaarts keerde. Ik voelde en wist dat ik elke uitdaging de baas zou kunnen.

Winfred van Keulen

Dpl mar2 – 740909003 – lichting 95-7

Ik stopte met de hbo-studie Industrieel Product Ontwerpen waarna ik vroeg om mijn dienstplicht bij de KMar te mogen vervullen. De drie maanden opleiding heb ik als een mooie tijd ervaren met jongens die (bijna) allemaal uit hetzelfde hout gesneden waren. Op verzoek werd ik geplaatst bij 103 EskKMar in Seedorf in het peloton van eerste luitenant Rien van Luterveld, opperwachtmeester Willem Pater en wachtmeester der 1e klasse Bert van Horen.

snelheid te verminderen. Hoe vaak de aanstormende Audi's, Mercedessen of BMW's ons met seinende lichten toch voorbijraasden, was verbazingwekkend. En in het voorbijgaan nog even een middelvinger naar ons opsteken. Als dan dezelfde auto een fractie later half in de berm belandde omdat er opeens een tank half voor de auto stond, konden wij een glimlach niet onderdrukken. Achteruitkijkspiegels laten je heel veel zien, kan ik je vertellen!

Bijna vakantie

Ons gebouw lag net buiten de poort van de legerplaats. Dat was een voordeel. In die tijd was ik een van de 'barmensen' in onze onderdeel waar ik vele uren heb doorgebracht met de muziek lekker hard. Ook voetbal kijken met elkaar en barbecueën; het kon en mocht allemaal. We wisten waarvoor we daar zaten maar anders was het bijna vakantie. Ondanks dat we naar huis konden, ben ik en ook collega 'Sjees' een aantal weekenden in Seedorf gebleven. Je kon me vinden in de manege, bij mijn vriendinnetje, of in het PMT. Al met al een heel mooie tijd!

WhatsAppgroep

Na het afzwaaien verwaterden de contacten, maar we hebben elkaar weer gevonden met een eigen WhatsAppgroep. Na de coronaperiode hopen we elkaar snel weer fysiek te treffen. Vier jaar geleden ben ik lid geworden van SDM, de Stichting Dienstplichtig Marechaussee. Ik werk in Naarden bij het grootste aromahuis ter wereld als applicatietechnoloog. Dynamisch en door de commerciële drive niet te vergelijken met het leger, maar net zo mooi om te mogen doen!

In Seedorf begeleiden we veel colonnes en zware transporten waarbij het verkeer zodanig werd geregeld dat de voertuigen door konden blijven 'rollen'. Zwaar materieel van de tank- en verkenningseskadrons werd met tropco's vervoerd. Vooral op de Duitse B-wegen in de dorpjes moesten veel kruispunten worden vrijgemaakt. We 'duwden' verkeer bij een oprit naar de inhaalstrook, zodat de colonne als één geheel kon invoegen. We schoten links en rechts door het verkeer; over de capriolen die we uithaalden, kunnen boeken worden geschreven. Kicken, ik denk nog wel eens terug aan dat mooie maar ook riskante werk. Onze rijvaardigheid is sterk verbeterd in die tijd.

Vorbijrazend verkeer

Rond de legerplaats lagen alleen B-wegen, als een Leopard of YPR een proefrit moest maken, reden we met onze MB-207D-bus of MB-Gewa met 'blauwe pit' voor en achter het betreffende voertuig. Eén arm nonchalant aan het stuur, de andere uit het raampje en goed breed op de weg rijdend met gestrekte arm het tegemoetkomende verkeer gebaren de

Marnix van den Brand

Dpl wmr – 700122038 – lichting 95-7

Na het atheneum studeerde ik af op de pabo. Ik kon een vaste onderwijsbaan krijgen maar koos er toch voor om in militaire dienst te gaan. Sleutelen aan auto's is mijn grootste hobby en ik vroeg plaatsing aan bij de Technische Dienst. Het werd de Koninklijke Marechaussee.

Op 28 juni 1995 toog ik met de trein naar Apeldoorn. Samen met Winfred van Keulen zat ik in het busje naar de Koning Willem III-kazerne. Hij moest zich links melden, ik rechts. Waarom? Ik werd met twintig rekruten in de laatste ROEK-klas geplaatst. Ondanks dat je tijdens de opleiding merkte dat de dienstplicht op zijn einde liep, heb ik daar vaardigheden geleerd die ik nu nog steeds gebruik in mijn huidige werk. Met mijn 25 jaar en mijn vooropleiding had ik een voorsprong in het regelen en organiseren op de jongere ROEK'ers. Zo heb ik bij gebrek aan animo op eigen houtje de familiedag georganiseerd. Majoor Van de Water wilde, omdat het november was, dat deze dag binnen gehouden zou worden. Echter, ik had voorzieningen getroffen voor het geval het slecht weer zou worden en hield, tegen de zin van de majoor,

voet bij stuk. Daarom moest ik me melden bij commandant OCKMar, kolonel R.M.M. Lugt, om de situatie uit te leggen. Hij ging akkoord met mijn voorstel. Aan het eind van die succesvolle dag kreeg ik uit handen van diezelfde majoor een oorkonde en een medaille voor de beste ROEK'er van het peloton.

De laatste ROEK, een zwart stoffen exemplaar, hebben we met militaire eer in een kistje voor gebouw 22, inclusief saluutschoten, begraven. Bijzonder was dat daarbij ook de hogere officieren en zelfs de kolonel even kwamen kijken.

Hechte groep

Daarna kwam de parate tijd in Seedorf. Omdat we qua personeel onderbezet waren, hadden we een druk programma met dagelijkse colonnebegeleidingen door Duitsland en Nederland. Mijn taak bestond onder andere uit het beheren van de voertuigen, ervoor zorgen dat deze op tijd werden onderhouden en dat kleine defecten direct werden opgelost. Het mooie van dienstplichtig onderofficier zijn was dat je met zowel de kant van de marechaussee

als met het kader te maken had. Het lukte dan vaak om misverstanden tussen beide in goede banen te leiden, waardoor de groep steeds hechter werd. Met vijftien man hebben we sinds enige tijd opnieuw contact.

Eens marechaussee, altijd marechaussee

Toen ik een burgerbaan kreeg aangeboden, heb ik na elf maanden de dienst verlaten. Met een brok in mijn keel liet ik voor de laatste keer mijn peloton afmarcheren, om vervolgens mijn PSU in te leveren. Maar op 28 juni 1996 ben ik teruggegaan naar Seedorf om samen met de jongens af te zwaaien en de Koude Oorlog achter ons te laten.

Het bloed kruipt waar het niet gaan kan; zes jaar geleden werd ik lid van de Stichting Dienstplichtig Marechaussee. Ik heb intussen twee DAF YA-66 in de oorspronkelijke KMar-uitvoering gerestaureerd en ben ook in het bezit van een MB 207D, zoals wij die tijdens colonnebegeleidingen gebruikten. Eens marechaussee, altijd marechaussee!

Gertjan van Voorden

Dpl mar2 – 760310022 – lichting 95-10

Van jongs af aan heeft Defensie mij getrokken. Na mijn mislukte opleiding aan de mts solliciteerde ik bij de Luchtmobiele Brigade, maar kreeg toen ook een baan aangeboden bij een garage bij mij in de buurt. Ik trok mijn sollicitatie in en werd automonteur.

Voor mijn dienstplichtkeuring moest ik naar Breda, werd goedgekeurd zonder een voorkeur uit te spreken. Daar zeiden ze dat de kans klein was dat ik nog moest opkomen vanwege de afschaffing van de opkomstplicht. Toch kreeg ik een brief: op 2 oktober 1995 moest ik mij melden bij de Koninklijke Marechaussee. Majoor Schaafsma was de commandant voor de opleiding; hij had zijn bureau in gebouw 24.

De opleiding duurde drie maanden: vier weken AMO en acht weken functieopleiding. De opleiding werd afgesloten met de familiedag. Ik had aangegeven om geplaatst te worden in Ramstein/Heidelberg of in Seedorf. Na de kerstvakantie volgde overplaatsing naar Seedorf.

Geen kader

Ik behoorde tot de laatste lichting, dat was bekend en dat was

ook te merken. Achteraf gezien was de opleiding voor mij de meest vreemde. We werden regelmatig aan ons lot overgelaten, slechte communicatie; er was weinig kader want die werd ingezet bij de beroepsopleiding. We stonden eens op appel en zijn omgedraaid. Er was geen kader die dag. Miscommunicatie kwam ook aan het licht bij onze eerste reis naar Seedorf. Maandagmorgen melden wij ons in Zwolle om met de bus naar Seedorf te reizen.

We kwamen 's avonds aan en bleken een dag te laat te zijn terwijl de ontgroening op maandag overdag was gepland, dus werd er door het kader snel geschakeld en vond 's nachts alsnog de ontgroening plaats.

Kameraadschap

Seedorf was een tijd die in mijn geheugen gegrift staat als een tijd van kameraadschap, hard werken en de tijd samen op een goede manier doorbrengen. Wanneer er geen transporten en oefeningen waren, was ik bezig met onderhoud aan de voertuigen of werkte in de bar. Maar ook taxifreeshoppen bij de NAAFI in Bergen-Hohne.

Op een van onze bussen, de '46', had men in verse lak 'QUICK & FLUPKE' geschreven, de bijnamen van mij en Winfred van Keulen. Toen ik een aantal jaren later voor mijn huidige werk als beroepsmilitair bij de TD in Seedorf kwam, zag ik mijn oude bus staan; achterop de deuren was die tekst nog steeds zichtbaar.

foto: Mediacentrum Defensie | Mike de Graaf

4 mei 2021

Redacteur in quarantaine doet verslag

Net als vorig jaar wordt het massaal herdenken van de oorlogsslachtoffers en het vieren van de bevrijding, beïnvloed door de coronamaatregelen. Dus net als vorig jaar, volg ik de Nationale Dodenherdenking thuis voor de buis. Het enige verschil is dat ik vanwege een kleindochter die tegen COVID-19 is aangelopen, in quarantaine zit. En mooi lenteweer is het die 4e mei ook al niet; storm en regen maken dat de driekleur aan de mast op het terras het zwaar te verduren heeft. | Door: Frans Meijer

Vervelen doe ik me die dag allerminst. 's Middags neem ik deel aan een online sessie van de Anne Frank Stichting, in samenwerking met de Politieacademie. Het thema is 'Discriminatie Toen en Nu'. De bij de KMar en SMC bekende schrijver, Jos Smeets, onderzoeker en verbonden aan de Politieacademie, vertelt over de politie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook de marechassee komt tijdens de sessie ter sprake: in de tweede ronde zit ik in een panel en doe mijn verhaal over mijn ervaringen met discriminatie toen en nu. Ik vertel over mijn twee missies in voormalig Joegoslavië: 1992/1993 (UNPROFOR) en 1999 (UNIPTF).

Nieuwe Kerk

De Nationale Dodenherdenking in Amsterdam begint om 18.45 uur met orgelspel van Bernard Winsemius in de Nieuwe Kerk in Amsterdam, gevolgd door een welkomstwoord van ceremoniemeester Jos Coumans. De kerk is leeg en het geluid klinkt hol. Met de klanken van het negenkoppige ensemble van het Metropole Orkest op de achtergrond, vertellen een veteraan, de staatssecretaris van VWS en twee nabestaanden van oorlogsslachtoffers, wat dodenherdenking voor hen betekent. Hoofdkrijgsmachtraadsman, Erwin Kamp, gaat daarna in op het leven van een niet-godsdienstige jood die de

oorlog overleefde, zijn normen en de waarden van verloren mensenlevens: "Laten we er zijn voor onze medemens." Na 'Vi ahin soll ich geyn' door het ensemble, luister ik naar de 4-mei voordracht van schrijfster Roxane van Iperen: 'Stemmen uit het diepe', een indringend verhaal over het goed en kwaad in de Tweede Wereldoorlog. Haar slotwoorden: "Morgen vieren we de vrijheid; vandaag mag het gisten tot het pijn doet." Vervolgens brengt sopraan Laetitia Gerards, begeleid door het ensemble, 'Deborah's Theme' ten gehore. Om 19.20 uur sluit Jessica Manuputty met het gezongen Indisch Onze Vader, de plechtigheid in de kerk af, waarna buiten op de Dam nog meer kippenvelmomenten volgen.

Winterswijk

Via reporter Jeroen Overbeke op een regenachtige Dam, schakelt de NOS over naar Winterswijk. Daar leidt reporter Margriet Vroomans ons naar het monument van Heleen Kuipers-Rietberg (codenaam Tante Riek), een Nederlandse verzetsstrijdster die een voorname rol heeft gespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Zij was de stille kracht achter de oprichting van de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers. Historica Marjan Schwegman legt uit dat een derde van het verzet uit vrouwen bestond. Zij waren voorname-

lijk actief als koerierster, onderhielden de verbindingen en boden hulp aan onderduikers. In 1944 werd Heleen verraden en stierf uiteindelijk aan tyfus in Kamp Ravensbrück. Na de oorlog onthulde koningin Wilhelmina in Winterswijk haar standbeeld en zette een foto van Tante Riek op haar bureau. Ook andere unieke vrouwelijke verzetsleiders passeren de revue, zoals dirigente Frieda Belinfante die als man verkleed haar verzetsrol vervulde.

Terug naar de Dam

Hierna komt, om 19.50 uur, de Dam weer in beeld. In tegenstelling tot vorig jaar is er nu wel plaats voor een kleine groep genodigden, maar geen erecouloir en geen publiek. Het koperensemble van het Orkest Koninklijke Luchtmacht verzorgt de muziek tijdens de plechtigheid. Op het signaal Geef Acht van wachtmeester/trompettist Yvonne Galama van het Orkest Koninklijke Marechassee, verlaten de koning en de koningin met hun gevolg het Paleis op de Dam. Aangekomen bij het Nationaal Monument leggen zij als eersten een krans, direct gevolgd door het signaal Taptoe en de twee minuten stilte ter nagedachtenis aan alle burgers en militairen die sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen in oorlogssituaties en vredesoperaties waar ook ter wereld.

Krans nummer 4

Na het Wilhelmus door het koperensemble vertolkt Amara van der Elst haar ziel, gerelateerd aan oorlog. Ze sluit af met: "Niet wie harder schreeuwt, maar stil herdenkt." Hierna volgen vijf kransleggingen, waaronder (de vierde) die van SMC'er Thea Meulders, die samen met haar zoon tot de genodigden behoort. Haar krans symboliseert alle burgers die tijdens of direct na de Tweede Wereldoorlog in Azië zijn omgekomen of omgebracht. De feitelijke kranslegging wordt vanwege corona gedaan door twee scouts, terwijl zoon Joop vanaf een groot scherm het woord doet.

Homomonument tekent onze vrijheid

Na de vijfde krans neemt André van Duin plaats achter het sprekersgestoelte. André – geboren in Rotterdam in 1947 – grijpt terug naar het bombardement op 14 mei 1940 dat het centrum in twintig minuten volledig verwoestte. Hij vertelt over zijn vader, die in Duitsland als dwangarbeider te werk werd gesteld. Over de militairen die vochten voor onze vrijheid en tegelijkertijd dachten: "Hoe overleven we deze hel. En als we overleven, bestaat Nederland dan nog wel?" Hij refereert daarnaast aan zijn jaarlijkse dodenherdenking bij het homomonument op het pleintje achter de Westermarkt in Amsterdam. André: "Dat wij als eerste in de wereld zo'n monument hebben, tekent onze vrijheid."

Hierna volgen kransen van: de Staten-Generaal, de Rijksministerraad, de Krijgsmacht en de gemeente Amsterdam. De Commandant der Strijdkrachten is met zijn operationele ondercommandanten aanwezig, onder wie luitenant-generaal dr. Hans Leijtens van de KMar. Met een defilé langs de kransen eindigt op de Dam in Amsterdam deze regenachtige 4e mei 2021.

Bijzondere vrouwen

De blik specifiek op Winterwijk zette de eerste stap naar de verzetsrol van vrouwen. Op NPO 2 kijk ik 's avonds naar de documentaire 'Jacoba van Tongeren, generaal van het verzet'. Jacoba was de leider van de Amsterdamse 'Groep

2000' die nauwelijks de geschiedenis heeft gehaald. Ze bracht veelvuldig bonkaarten rond in haar speciaal ontworpen bonnevest. Ze leek dan een zwangere vrouw. De verzetsgroep had 45.000 onderduikers te verzorgen. Jacoba maakte zelf de codesleutel 'Breda'. Henk van Randwijk van de verzetsgroep Vrij Nederland, deed tweemaal een aanbod om Groep 2000 over te nemen. Jacoba zette hem weg als een 'kleine verjongde uitgave van een Germaanse dictator'. Na de oorlog schreef ze haar memoires. Prins Bernhard roemde haar: "Aan u zijn tien generaals verloren gegaan." Het boek 'Johanna van Tongeren' is in de boekhandel verkrijgbaar.

De tweede documentaire die ik kijk, gaat over Etty Hillesum, zoektocht naar een schrijfster in oorlogstijd. Niet alleen Anne Frank schreef een dagboek, maar ook Etty: elf schriftjes en 600 pagina's. Misschien had ze deportatie kunnen voorkomen, maar zij koos voor het lot van alle andere Joden. Ze schreef: "In de geest kun je altijd vrij zijn." Ze stapte in 1943 zelf op de trein naar Auschwitz. Twee maanden erna was ze dood. Google maar eens naar 'Etty Hillesum'; er gaat een wereld voor je open. Ik kies ervoor de avond af te sluiten met een kijkje in Wageningen op NPO 1: 'Vuur van de vrijheid', waardoor ik getuigen van het ontsteken van het bevrij-

dingsvuur voor Hotel de Wereld en het brengen van dit vuur door estafette-lopers naar hun gemeente.

Andere momenten

Nog dezelfde avond bereiken mij de eerste foto's en verhaaltjes over de KMar/SMC-deelname aan dodenherdenkingen elders in het land. Op alle brigades in Nederland en daarbuiten zijn KMar-leden in actieve dienst twee minuten stil. Een ensemble van het Orkest Koninklijke Marechaussee speelt gepaste muziek bij de Nationale Kinderherdenking in Madurodam in Den Haag. Adjudant Ruud en wachtmeester der 1e klasse Marnix, geven op hun trompet het signaal Taptoe op respectievelijk het Binnenhof in Den Haag en op Schiphol. Het dienstdoende KMar-personeel (twaalf man) staat in de houding en salueert tijdens de stilte. Op Schiphol Plaza is de groep om 20.00 uur met ruim veertig personen uit de diverse diensten aangetreden. SMC'er en KMar-dominee b.d. Mary An Bezemer, is aanwezig bij de herdenking bij het Indië-monument in Den Haag, SMC'er Gerrit Storteboom is – op basis van zijn bijzondere functies – ter plaatse bij de herdenking in Nunspeet. In de gemeente Haarlemmermeer zijn SMC'ers Piet van Sprang en Ben Langendoen bij de herdenking aanwezig. Bij het monument 'Englandspiel' in Den Haag voor de 54 omgebrachte geheim

foto: archief Staf KMar

Den Haag, Indië-monument, Mary An Bezemer (rechts)

Haarlemmermeer, Piet van Sprang (links) en Ben Langendoen

foto: Fotobureau R&M

agenten na hun dropping staat een KMar-dubbelpost. Burgemeester Jan van Zanen legt samen met de Gouverneur der Residentie, luitenant-generaal dr. Hans Leijtens, een van de kransen.

Vuur van de Vrijheid

Ik sluit de dag af met het programma 'Vuur van de Vrijheid' uit de Stads-

schouwburg Amsterdam. Oud-politicus Jan Terlouw is de eerste spreker bij het thema waarin artiesten en acteurs in verhaalvorm of met zang duidelijk verwoorden wat we herdenken en waarom. Tijdens het programma passen allerlei beelden uit de Tweede Wereldoorlog de revue. Tegen 24.00 uur schakelt de NOS live over naar

Hotel de Wereld in Wageningen waar burgemeester Geert van Rumond – te midden van de veertien zogenaamde verschilmakers tussen oorlog en vrede – het bevrijdingsvuur ontsteekt.

En zo komt er een einde aan een wederom in coronatijd enerverende, doch niet minder gedenkwaardige dag!

Koninklijke onderscheidingen voor SMC'ers En weer gooide corona roet in het eten

Op maandag 26 april, kregen de burgemeesters in Nederland tot 13.00 uur de tijd de ruim 2800 personen – die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving – telefonisch mee te delen 'dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd...'. Onder hen bevinden zich vijf SMC'ers. Wij feliciteren de gedecoreerde SMC'ers van harte en eren hen met een korte samenvatting van de uitreikingen.

Generaal-majoor b.d. Cees Neisingh

Ridder in de Orde van Oranje Nassau, bij bevordering

Burgemeester Leendert de Lange van Wassenaar nodigde onze oud-Commandant der Koninklijke Marechaussee, Cees Neisingh, die 26e april om 14.00 uur uit op het stadhuis. De Lange had vorig jaar de voorzittersrol van

de Erfgoedlijn Atlantikwall van Cees overgenomen en wilde het daar nog even over hebben. Op het stadhuis aangekomen verbaasde het Cees wel dat de burgemeester zijn ambtsketting om had, maar toen die hem vervolgens naar de zaal leidde waar zijn echtgenote Lieke en andere bekenden hem opwachtten, 'viel bij hem het kwartje'.

Cees is al vele jaren werkzaam bij de Historische Vereniging Oud Wassenaar, waarvan de laatste tien jaar als secretaris, en is een van de vijf onbezoldigde auteurs van 'Wassenaar in de Tweede Wereldoorlog', een boekwerk van maar liefst 900 pagina's. Hij was vijftien jaar bestuurslid van de Oorlogsgravenstichting en tot 2020 voorzitter van de Projectgroep 75 jaar vrijheid in Wassenaar en tot op heden secretaris van de Projectgroep Stol-

Gedecoreerde Cees Neisingh met echtgenote Lieke

foto: Fotostudio Van der Plas

persteine Wassenaar. Ook was hij zeven jaar pro deo werkzaam bij het opzetten van het Indisch Herinneringscentrum in Den Haag en daarnaast van 2004 tot 2020 secretaris en vervolgens voorzitter van de Stichting Menno van Coehoorn. Sinds 2009 is hij bestuurlijk actief bij de Stichting Bunkers in Wassenaar en tot vorig jaar voorzitter van de Erfgoedlijn Atlantikwall, die onder meer de bunkercomplexen langs de Noordzee uit cultuurhistorisch oogpunt levendig houdt.

**Reserve kolonel b.d.
mr. Gerard Roes**
**Officier in de Orde van
Oranje Nassau**

Op maandag 26 april was Gerard Roes uitgenodigd om bij de Staf KMar weer eens bij te praten met CKMar, luitenant-generaal dr. Hans Leijtens. Dat gebeurde wel vaker; daar was in de ogen van Gerard niets vreemds aan. Op de Staf aangekomen, bleek Hans Leijtens echter bij burgemeester Jan van Zanen op het Oude Stadhuis in Den Haag te zitten. Dus dan maar daarnaartoe. Dat is te lopen, maar de dienstauto stond al klaar om Gerard te brengen. Bij het Oude Stadhuis aangekomen zag hij tot z'n verbazing echtgenote Petra met een boeket bloemen staan. Toen begon het hem te dagen.

Na zijn rechtenstudie aan de Universiteit Leiden in 1974, bouwde Gerard in diverse functies en bij diverse ministeries, een glansrijke carrière op. Sedert 2016 is de 70-jarige Gerard staatsraad in buitengewone dienst bij de afdeling Advisering van de Raad van State. In 1995 volgde Gerard de officiersopleiding bij de KMar en werd de eerste reservist in de rang van kolonel. Als reserveofficier maakte hij in diverse rangen talrijke herhalingsoefeningen mee. Gerard verrichtte door de jaren heen immens veel vrijwilligerswerk, nevenfuncties, zoals hij het noemt. Zo was hij twaalf jaar lang docent Politie bij het OCTKMar in Apeldoorn en jarenlang bestuurslid van de Vereniging Officieren KMar. Daarnaast was hij van 2005 tot 2018 vicevoorzitter van de Stichting Marechaussee Contact.

foto: Hans Kauwenhoven

Gerard Roes, een trotse Officier in de Orde van Oranje Nassau

Ook tijdens deze uitreiking ging vanwege corona alles anders. Er zouden die ochtend dertig decoraties plaatsvinden. In de Schepenzaal sprak burgemeester Van Zanen in tijdsloten van dertig minuten telkens drie decorandi persoonlijk toe en feliciteerde hen met hun benoeming. Gerard werd benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Hierna mocht Gerards echtgenote Petra hem de versierselen opspelden. Vervolgens was er een samenkomen in de Balzaal van de Raad van State, waar ook CKMar en Gerards collega-staatsraden aanwezig waren. Hans Leijtens was weliswaar te gast, maar kreeg wel het woord. Zijn felicitatie ging gepaard met een 'mooie' whisky en een prachtig boeket bloemen.

Kapitein b.d. Gerrit Storteboom
Lid in de Orde van Oranje Nassau

Burgemeester Breunis van de Weerd van Nunspeet belde met de ambtskettering om, op 26 april al om halfnegen 's morgens aan bij de woning van Gerrit Storteboom. Na de benoemingsmededeling vertrok hij meteen; hij ging met vakantie vertelde hij. Maar dit smoesje had een reden: op dat moment verscheen namelijk Gerrits dochter Marije, die als locoburgemeester van de gemeente Nunspeet de taak van Breunis van de Weerd overnam. Zij loodste haar vader naar de tuin achter het huis. Daar verwoordde zij de verdiensten van

Gerrit voor de samenleving die tot de Koninklijke onderscheiding hebben geleid.

Gerrit was – samen met zijn echtgenote Froukje – 35 jaar mantelzorger voor zijn tante, die maar liefst 18 jaar bij de familie in huis woonde. Daarna werd hij mantelzorger voor zijn moeder, en is dat nu nog. Daarnaast is hij sinds 1994 actief lid en vanaf 2014 algemeen bestuurslid van de lokale politieke partij Gemeentebelang. Omdat deze partij geen subsidie uit Den Haag ontvangt voor verkiezingen, genereert zij gelden uit de Nunspeetse Heidelberg waarvan Gerrit mede-organisator is. Sedert zijn leeftijdsontslag in 2010 is hij actief betrokken bij de oorlogsherdenkingen in de gemeente. Zo regelde hij vanuit het Comité Herdenken 75 jaar Nunspeet, de plaatsing van 31 herkenningpalen met QR-code (waarvan twee in de regio) bij onder meer monumenten die de wereldoorlogen betreffen. Sinds 2017 verzorgt hij als geroutineerd gids lezingen voor en bij Het Verscholen Dorp, een oud-onderduiklocatie van Joden middenin de bossen van Nunspeet. Ook schoolkinderen leidt hij er regelmatig rond. En alsof dat nog niet genoeg is, is hij ook nog eens zeven jaar bestuurslid, op dit moment secretaris, van de Vereniging Oud-Militairen en Veteranen Noord-Veluwe en Oostelijk Flevoland en sinds kort bestuurslid

foto: www.fotovandebiezen.nl

Gerrit Storteboom met echtgenote Froukje

van de Landelijke Unie van Nederlandse Veteranen. Was en passant ook actief bij het oprichten van een veteranencafé.

Adjudant-onderofficier

Henk Greven

Lid in de Orde van Oranje Nassau met de zwaarden

foto: Arno Wolsink

Henk Greven en partner Stella Elferink met op de achtergrond burgemeester Marianne Besselink

Deze gedecoreerde SMC'er uit Hummelo is adjudant-onderofficier en werkzaam als missiemanager bij de Brigade Buitenland Missies in Nieuw-Milligen. Hij voert deze taak – het gereed stellen van collega's die op missie gaan – met een groot verantwoordelijkheidsgevoel uit. Hij ontzorgt; de mensen komen op de eerste plaats. Zijn direct leidinggevende, kapitein Jan van Otterlo, en Henks dochter Nicky, waren de initiatiefnemers van het feit dat Den Haag zich boog over zijn verdienstelijke inzet voor de samenleving. Burgemeester Marianne Besselink van de Gelderse gemeente Bronckhorst, belde Henk op 26 april 's morgens en verraste hem met de mededeling dat het 'Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd...'

Dit mensenmens kwam de Koninklijke onderscheiding toe vanwege zijn langdurige werk als vrijwilliger. Hij was 22 jaar lang een van de drie 'Bielemannen' bij de Hummelse Kermis die de weg voor de optocht – waaronder schutters

en ruiters te paard – vrij moesten maken om de toeschouwers te vermaken. Daarnaast is hij voorzitter en spreekstalmeester van het jaarlijkse carbidschiettoernooi op oudejaarsdag. Van 1991 tot 2016 was hij betrokken bij de uitwisseling Rosswell USA – Hummelo. In het kader van deze culturele uitwisseling van koren en muziekverenigingen reisden in april 1991 ruim 200 mensen uit Hummelo naar Rosswell om daar diverse shows te verzorgen. Als lid van het organiserend comité was Henk nauw bij de uitwisseling en de daarna gehouden reünie betrokken. De lijst met activiteiten vertelt verder dat hij al vijf jaar speaker is bij de mini-Roparun, de jaarlijkse sponsorloop van ruim 150 kinderen in het Zeeuwse. Van 2000 tot heden is hij als EHBO-vrijwilliger bij 'Hart veilig wonen' betrokken bij reanimatieactiviteiten. Ook is mede door zijn inzet het Hessenbad in 2018 behouden gebleven. Verder is Henk meer dan veertig jaar als slagwerker het beeld van de plaatselijke muziekvereniging waarvoor hij als voorzitter van de Stichting Evenementencommissie Hummelo, er al tweemaal voor zorgde dat de muziekvereniging nieuwe uniformen kreeg.

Oud-marechassee der 1e klasse Walther Hoosemans

Ridder in de Orde van Oranje Nassau, bij bevordering

SMC'er Walther Hoosemans uit Dorst (gemeente Oosterhout), was in 2001 vanwege zijn grote verdiensten voor de gemeenschap reeds benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Hieraan lagen ten grondslag zijn bijzondere activiteiten bij de scherpshuttersvereniging, Fanfare Sint Joris, de buurtvereniging Tilbury, de Algemeen Christelijke Politiebond, de Markoever Muzikanten en voetbalvereniging Neerlandia '31. Ook zijn inzet als Sinterklaas en voorzitterschap van Buurtbusvereniging Molenschot-Dorst wogen mee.

Op maandag 26 april 2021 stond kort na 09.30 uur plotseling burgemeester Mark Buijs voor de deur. Alle raadsleden hadden een doos bonbons ontvangen, maar Walther nog niet, dus die kwam de burgemeester maar even persoonlijk overhandigen. Maar toen

de kabinetschef met de bekende grote 'blauwe doos' aan kwam, wist hij genoeg. Na enig aftasten, nam de burgemeester het woord en vertelde waarom Walther bevorderd was tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Walther diende van 1966 tot 1972 bij de KMar en ging daarna over naar de Politie Breda. De KMar bleef Walther wel altijd intrigeren. Hij werd SMC'er, waarvoor hij van 2000 tot 2006 de bestuursvergaderingen noteerde. Na zijn benoeming in 2001 als Lid in de Orde van Oranje Nassau, bleef Walther beslist niet stilzitten. Zo zorgde hij ervoor dat er een buurtbus kwam en is tot op de dag van vandaag is een zeer betrokken voorzitter van de buurtbusvereniging. Sinds 2002 is hij gemeenteraadslid, waarvan acht jaar fractievoorzitter en sinds zes jaar ook waarnemend raadsvoorzitter. Walther is ook actief bij de KNVB, de Stichting Midzomernachtfeest Dorst, de Stichting Kermis Dorst en heeft zitting in de Werkgroep Bloembakken Centrum Dorst. Kortom: er gebeurt in het kerkdorp Dorst niets waar Walther niet bij betrokken is of er voorzitter van is. Zoon Michel maakte de foto's en echtgenote Els Hoosemans kreeg de eer haar man de versierselen behorend bij de onderscheiding op te spelden.

foto: Michel Hoosemans

Walther Hoosemans met de door echtgenote Els opgespelde onderscheiding

Onze marechausseebladen

In Marechaussee Contact 2021-2 startte deel 1 over onze marechausseebladen met een verhandeling over het populaire blad **Ons Wapen** dat verscheen tussen 1954 en 1997. In dit deel komen de andere bladen aan de orde die in de loop der jaren zijn verschenen. Voor alle duidelijkheid: onderdeelsbladen blijven buiten beschouwing in dit artikel. | Door: Willem Geense

43 jaar **Ons Wapen**, dat is een flinke tijd voor een blad dat door vrijwilligers werd uitgegeven, maar binnen de marechausseegelederen is een blad dat nog veel ouder is en nog steeds bestaat: het tijdschrift van de vakorganisatie Marechausseevereniging.

Marechausseevereniging (1907 - heden)

Op 15 april 1907 wordt de Marechausseevereniging opgericht, officieel genaamd: 'Vereniging van Leden, behorend tot het Wapen der Koninklijke Maréchaussée, beneden den rang van Officier'. Al kort na de oprichtingsdatum verschijnt het eerste eigen maandblad. Bij het honderdjarig bestaan geeft de Marechausseevereniging een jubileumuitgave uit met als titel: 'Terugkijken naar de toekomst (100 jaar Marechausseevereniging)'. Dit fraaie boekje geeft een goed historisch overzicht vanaf de start van de vakorganisatie en de redenen waarom er in 1907 behoefte was aan zo'n vakbond.

Pas na 1865 ontstonden in ons land vakbonden, politieke groepen, collectieve kassen en verzekeringen vanwege de grote uitbuiting van de arbeidersklasse. Ook bij de KMar heersten toen slechte sociale omstandigheden zoals een karige bezoldiging, onvoldoende

verlofregeling, gebrekkige geneeskundige verzorging, en voor weduwen en wezen was het kommer en kwel. Pas heel langzaam werd belangenbehartiging vanuit eigen kring geaccepteerd. Echter, er was veel tegenwerking vanuit de landelijke politiek en vanuit Defensie. De leidinggevendenden bij de KMar zagen een vakbond als een inbreuk op de verhoudingen in de krijgsmacht. Maatschappelijk gezien paste het de officieren toen niet om zich te verenigen en zeker niet met lager gegradueerden. Toch meldden zich al vroeg enkele officieren aan als beschermer van de vereniging. Pas sinds 1978 kunnen officieren lid worden van de Marechausseevereniging.

De Marechausseevereniging is altijd prat gegaan op de hoge organisatiegraad van het personeel, maar dat had misschien ook wel te maken met de manier waarop nieuwe leden werden geworven. Wie herinnert zich niet een van zijn eerste opkomstdagen op de Koning Willem III-kazerne? Na zo'n lange eerste dag met al die overweldigende ervaringen en indrukken, stapte 's avonds zomaar een wachtmeester de legeringskamer binnen die met krachtige stem meedeelde dat iedereen vanaf nú geacht werd lid te zijn van de Marechausseevereniging! Wie durfde zijn vinger op te steken met een vraag naar het 'waarom' of 'mag ik er

nog even over nadenken?' Neen, dat deed je niet. Later bij het contant uitbetalen van de wedde op het bureau van de administrateur, werd je ook al zo nadrukkelijk gewezen op het collectiebusje van het 'Sanatoriumfonds' of het 'Fonds Sociale Zorg'. Rondom de vakbond bestonden nog meer van dit soort steunverenigingen.

Marechausseevereniging en KMar

De relatie tussen de Marechausseevereniging en de KMar is altijd als vanzelfsprekend en heel hecht geweest. Toen in 1956 prinses Beatrix Schutsvrouw van de KMar werd, sprak de vereniging zonder terughoudendheid over "de eers ons Wapen bewezen". Commandowisselingen van CKMar en interviews met CKMar kregen uitgebreid aandacht in het verenigingsblad. Daaruit sprak grote waardering voor de vereniging. Dagelijkse besturen en CKMar ontmoetten elkaar regelmatig. Bij de Algemene Ledenvergaderingen waren altijd hoge autoriteiten aanwezig, waaronder ook wederom CKMar. Allemaal onder het motto: als het goed gaat met het personeel, gaat het goed met de organisatie.

Het eerste blad

In juli verschijnt het eerste proefnummer van het 'Maandblad van De Maréchaussée. Vereniging van Leden, behorend

tot het Wapen der Koninklijke Maréchaussée, beneden den rang van Officier'. Het was gedrukt op krantenpapier en werd verstuurd aan alle 630 leden. Het doel van het blad luidt: "het verbeteren en weerbaar maken door educatie, kameraadschap, lotsverbetering, verhoging van de vakkennis en algemene ontwikkeling." In latere jaren wordt het verenigingsblad kortweg genoemd: 'De Koninklijke Marechaussee'.

Het feit dat het verenigingsblad gewoon de naam van de organisatie draagt, is veelzeggend, maar ook wel verwarrend. Wat is het nu? Een verenigingsblad of een blad van de organisatie Koninklijke Marechaussee? In vele jaargangen zie je dat het blad meer wil zijn dan alleen het klassieke 'vakbondsblad' en ook aandacht besteedt aan nieuwe wetgeving, algemene vorming en algemene onderwerpen. In de latere jaren overheerst steeds meer het 'echte' vakbondsverhaal.

Wijzigingen

De naam van het verenigingsblad is in die lange tijd enkele keren gewijzigd. In de oorlogsjaren heet het een korte tijd alleen maar 'De Marechaussee', het 'Koninklijke' mocht niet meer. Vanaf 2002, met de samenwerking met vakbond AFMP, wordt het een 'magazine'. Overigens heeft het blad ook niet aan bijnamen ontbroken, zoals 'de Blauwe Lach' (met een knipoog naar een wat pikant blad uit die tijd) maar ook wel 'het Orgaan' (zoals het officieel in de statuten werd genoemd).

Wie anno nu op zoek is naar het blad

De Koninklijke Marechaussee, april 2007

MARK(R)ANT, nr. 1, maart 1986

van de Marechausseevereniging, afgekort MARVER, komt terecht bij het magazine 'Interventie' dat vier keer per jaar in 6500 exemplaren wordt gedrukt en dat ook via de hedendaagse app is te vinden.

MARK(R)ANT (1986 - 2008)

Op 7 maart 1986 verschijnt een nieuw Informatiebulletin Koninklijke Marechaussee: Mar(k)rant.

Het verschijnt één keer per week, telt vier pagina's en wordt in voldoende aantallen binnen de organisatie verspreid. De naam verandert later in Markrant.

Het is een uitgave van bureau Externe betrekkingen van Staf KMar en in zijn voorwoord bij het eerste nummer maakt CKMar, generaal-majoor Rademaker, de doelstellingen duidelijk: "In deze turbulente tijden is snelle informatie van het grootste belang voor de KMar." Verder schrijft hij dat het een informatieblad wordt voor het hele personeel met als thema's: het verstrekken van beleidsinformatie, het verstrekken van achtergrondinformatie over zowel de organisatie als voor het personeel zelf en het informeren over actuele gebeurtenissen. Maar ook om gelegenheid te bieden aan individuele leden om eigen standpunten te verkondigen.

De inhoud van de eerste nummers is net zo divers als de organisatie zelf: informatie over vervallen formulieren, de nieuwe drug 'crack', reünies, vacatures en knipsels uit de media. De eerste redacteur is luitenant drs. G. Pellegrum, hoofd bureau Externe Betrekkingen, die in 1987 wordt opgevolgd door kapitein E. Mulder. Na het eerste jaar wordt bij een wapenbrede evaluatie vastgesteld

dat het blad zeer zeker in een behoefte binnen de KMar voorziet maar er wordt toch gepleit voor meer aandacht voor actualiteit, objectiviteit en meer ruimte voor een vaste rubriek van CKMar zelf. Verder moet het kort en bondig blijven en vooral geen discussieblad worden.

Het laatste nummer verschijnt na 22 jaar op 19 juli 2008 en luitenant-generaal D. van Putten schrijft hierin dat het blad niet adequaat (en snel) genoeg kan reageren op de actuele gebeurtenissen. Jonge collega's zijn thans meer gericht op het intranet en daar gaat de KMar zich nu ook op richten. Voor de groep oud-gedienden, reservisten en anderen die de organisatie een warm hart toedra-

KMarMagazine, oktober 2010

gen, zal er ook nog een papieren editie verschijnen; een kleurrijk en luchtig maandblad met interessante artikelen. Na een prijsvraag voor een passende titel voor het nieuwe magazine valt de keus – niet zo verrassend – op 'KMarMagazine'.

KMarMagazine (2008 - heden)

In februari 2008 verschijnt het eerste exemplaar van dit personeelsblad van de KMar, bestemd voor alle medewerkers. Later wordt het ook op verzoek toegestuurd aan oud-medewerkers. Het magazine is bedoeld als opvolger van de verdwenen Markrant en wordt uitgegeven door de afdeling Voorlichting en Communicatie van Staf KMar. Het verschijnt twaalf keer per jaar. Elke editie telt ongeveer twintig pagina's en kent een

paar vaste rubrieken zoals: Beleidsaangelegenheden, KMar in de media, Een dagje KMarren met ..., Bevorderingen en dienstverlatingen, De groeten uit ..., Thuisfrontcomité en De agenda van de commandant.

In februari 2014 schakelt het blad over op een digitale versie en is daarmee het eerste digitale blad van de KMar. Het wordt nu geproduceerd door het Media-centrum Defensie en verschijnt tien keer per jaar, aangevuld met extra edities; te verkrijgen middels een gratis internet-abonnement.

De vaste rubrieken van de papieren versie worden aangevuld met onderwerpen als Leijtens long Tweet en Historische foto's. Alle digitale edities zijn nog terug te vinden op het internet.

Maar het blijft niet beperkt tot deze ene nieuwe communicatievorm. In kort tempo volgen: een website, een Facebook-pagina, een Instagramaccount, een YouTubekanaal, en een Twitteraccount.

Marechaussee Contact (1987 - heden)

Vóórdat dit tijdschrift verschijnt, bestaat de moederorganisatie al tien jaar. De Stichting Marechaussee Contact (SMC) wordt op 24 oktober 1977 opgericht "met als streven het onderhouden van contacten tussen hen, die op enigerlei wijze met de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen en/of het Korps Militaire Politie/KMar in contact staan of hebben gestaan."

Het doel is om alle vertegenwoordigers van de marechausseegemeenschap erbij te betrekken, inbegrepen het hoofdbestuur van de Marechausseevereniging. Dat laatste was nodig omdat – net als bij de start van Ons Wapen in 1954 – de Marechausseevereniging beducht was voor een concurrent van het eigen Fonds Sociale Zorg. Ook SMC wil reünies organiseren en verjaardagsacties starten. Na enige tijd verloopt de samenwerking soepel en heeft SMC vaak gebruik kunnen maken van de faciliteiten van de Marechausseevereniging.

In de veertig jaar dat SMC inmiddels bestaat, fluctueert het aantal begunstigers rond de 3000. De communicatie

Marechaussee Contact, maart 1996

met deze groep 'fanclubleden' verloopt vanaf de oprichting aanvankelijk met slechts twee pagina's in Ons Wapen. Ten gelegenheid van het tienjarig bestaan in 1987, brengt SMC een eigen blad uit genaamd: Stichting Marechaussee Contact. Vanaf 2000 wordt het blad samen met de KMar uitgegeven als Marechaussee Contact. Na besluit van Defensie om de defensiebladen uitsluitend nog digitaal te verspreiden, geeft SMC vanaf 2012 het blad weer zelfstandig uit, in een gedrukte versie. De redactie is in de loop der jaren uiteraard een paar keer gewijzigd maar op een foto van 1996 van het nieuwe redactieteam staan weer de oude bekenden Ton Vriezen en Joop Rump.

In elk nummer van Marechaussee Contact komen uiteraard de diverse 'bloedgroepen' van SMC aan bod zoals veteranen, dienstplichtigen, beroeps, reservisten en Indië-, Korea- en Nieuw-Guinea-gangers. Maar ook wordt geschreven over actuele KMar-gebeurtenissen en -bijeenkomsten, bijzondere KMar-onderdelen, de KMar-historie en de periode 1940-1945, nieuwe boekpublicaties en andere onderwerpen. SMC gaat duidelijk met haar tijd mee: in 2004 wordt een website in gebruik genomen, gevolgd in 2010 door een Facebook-pagina en vanaf 2011 een wekelijkse e-mailnieuwsbrief. Ook zijn edities van Marechaussee Contact vanaf jaargang 2012 op de website te vinden.

Ten slotte

De Koninklijke Marechaussee bestaat al meer dan 200 jaar. In die twee eeuwen is de organisatie steeds veranderd maar tegelijk toch hetzelfde gebleven. Er waren perioden van groei en van krimp

Marechaussee Contact, zomer 2001

maar de marechaussee heeft zich altijd veerkrachtig en vitaal getoond en zich weten aan te passen.

Het eerste wapenbrede 'Maandblad van de Maréchaussée' verschijnt in 1907, het blad voor de leden van de net opgerichte vakvereniging, de Marechausseevereniging. Dit blad bestaat nog steeds onder een andere naam en in een andere vorm. Wie toen méér wilde weten over wat er binnen de organisatie gebeurde, kon eigenlijk nergens anders terecht.

Pas in 1954 – 140 jaar na de oprichting van het Wapen – verschijnt het eerste algemene blad: Ons Wapen, voor ál het personeel dat een abonnement wilde betalen. Dit blad werd uitgegeven door een redactie van vrijwilligers en was opgebouwd uit bijdragen van correspondenten van de diverse onderdelen. Het stopt in 1997, maar inmiddels is ook Marechaussee Contact verschenen. Een algemeen blad, gemaakt door vrijwilligers van de Stichting Marechaussee Contact.

Na het beëindigen van de Mar(k)rant in 2008 is de nieuws- en infovoorziening een stuk professioneler geworden en ook veel sneller. Alle hedendaagse moderne middelen worden thans benut, een afspiegeling van de hedendaagse drukke samenleving.

Hoe lang zullen de papieren tijdschriften het nog volhouden? Je kunt je afvragen of toekomstige geschiedschrijvers over ons Wapen nog toegang zullen hebben tot al die informatie die 'ergens' is opgeslagen. De dikke boeken met ingebonden tijdschriften zijn dan zeker dezelfde weg gegaan als de klassieke papieren encyclopedieën!

Jan Zwierts' ervaringen rond de val van Srebrenica op 11 juli 1995

1995, Potocari, verblijf van Jan Zwierts (links) en Mente Moek

In MC 2021-1 kwam Srebrenica reeds zijdelings aan de orde. In dat artikel vertelt Hans de Vries hoe hij op 26 oktober 1994 als commandant van het KMar-detachement Lukavac in Noordoost-Bosnië, de verjaardag van het Wapen beleefde. Jan Zwierts, toen wachtmeester der 1e klasse, maakte ook deel uit van dat detachement en was werkzaam bij Dutchbat III in Srebrenica. In dit artikel deelt hij zijn ervaringen rond de val van de enclave. | Door: Frans Meijer

Vanaf 1992 nam de Nederlandse krijgsmacht deel aan diverse vredesmissies in voormalig Joegoslavië. Dutchbat was er van eind februari 1994 tot aan de val van Srebrenica in juli 1995 operationeel. Het derde bataljon (Dutchbat III) in de rij van de Luchtmobiele Brigade, 13 Infanteriebataljon luchtmobiel, kwam uit Assen. Dit bataljon stond onder commando van luitenant-kolonel Thom Karremans. Bij de KMar was besloten dat een viertal medewerkers van Brigade Assen voor het verrichten van politietaken de stoottroepen zouden volgen. Dit waren de opperwachtmeesters Hans Okken en Mente Moek, alsmede de wachtmeesters der 1e klasse Jan Zwierts en Johan Voorthuizen. Later kwam daar adjudant Ernst Jacobs bij. Hij zou de functie van brigadecommandant in Zagreb (Kroatië) en later Busovača in Bosnië gaan vervullen. De opleiding – waaraan ook medewerkers van andere ondersteunende eenheden zoals de geneeskundige dienst, de genie en de hersteleenheid deelnamen

– vond plaats in Ossendrecht. Daarna volgde een verkorte rechercheopleiding bij het OCKMar in Apeldoorn.

Jan Zwierts: "Op 6 februari 1995 werd in Ossendrecht voor alle ondersteunende eenheden van Dutchbat III een afscheidsbijeenkomst georganiseerd. De volgende morgen vlogen we vanaf Schiphol naar Zagreb, waar we werden opgewacht door adjudant Hans de Vries, commandant Det KMar Lukavac. Hij bracht ons naar de Brigade KMar UNPROFOR (United Nations Protection Force) voor de overnachting in Zagreb. Vervolgens reisden we via Split en Busovača naar Lukavac, waar we uiteindelijk op 10 februari aankwamen."

Politietak

1 (NL) UN Support Command, dat Dutch-

bat ondersteunde in Simin Han bij Tuzla en in het 100 km oostelijker gelegen Srebrenica, was gevestigd in een oude kolenmijn in Lukavac. Dit Support Command verzorgde de bevoorrading en het personeelsvervoer van Split naar Dutchbat. De routes liepen dwars door Bosnië, vaak via onherbergzame gebieden. Dit zorgde vooral 's winters voor flink wat oponthoud. De werk- en slaaplocatie van Det KMar bevond zich in Lukavac. Van de tien KMar-leden deden er twee continu dienst bij Dutch-

1995, 8 februari, Zagreb, vertrek naar Split

bat in Srebrenica. Jan Zwierts pakte zijn politietaak daar direct op. "Ik hield me onder andere bezig met – naast het meerijden met de konvooiën – vermissingen, diefstal, vernieling en dergelijke, eigenlijk een soort van wijkagent binnen de eenheid. We vervulden de taak van *Regimental Police*."

Aangrijpende gebeurtenis

"Medio maart had ik mijn eerste verlof naar huis, samen met opperwachtmeester Mente Moek, met wie ik meestal ook mijn diensten deed. Op 28 maart waren we weer terug in Split en moesten daar, vanwege het extreme weer in de bergen, vier dagen blijven. Op het vliegveld van Split maakten we de ceremonie met vlagvertoon mee van de overdracht van het stoffelijk overschot van soldaat der 1e klasse, Jeffrey Broere, van de VN aan Nederland. Dat heeft ons zeer aangegrepen. Jeffrey was op 29 maart bij Dutchbat in Simin Han door Bosnisch Servisch geweld omgebracht. Tijdens onze afwezigheid werd ons werk overgenomen door de KMar-collega's uit Busovača, samen met de UN-MP uit Tuzla."

Nijpende situatie

De UNPROFOR-leiding vond dat de ondersteuning van Dutchbat vanuit Busovača moest plaatsvinden. Daar huisde 1 (NL/BE) VN Transportbataljon dat belast was met de verspreiding van hulpgoederen aan de noodlijdende bevolking van Bosnië. De Belgische compagnie lag in het nabijgelegen Santici. Begin april 1995 werd het Support Command uit Lukavac samengevoegd in Busovača met het transportbataljon tot 1 NL/BE VN Logistiek- en Transportbataljon. Ook het KMar-detachement verhuisde afgeslankt mee. Opperwachtmeester Mente Moek nam de taak van adjudant Hans de Vries over; zijn taak in Bosnië zat erop. Mente Moek en Jan Zwierts bleven tot hun tweede verlof (van 26 mei tot 13 juni 1995) achter bij het na-detachement in Lukavac.

Jan Zwierts: "Post KMar Srebrenica bleef bestaan, maar daarnaast moesten we een KMar-post Simin Han creëren, waarvoor de politiezorg tot dan vanuit Lukavac was geregeld. Daar kwamen

1995, Lukavac

Hans Okken en Johan Voorthuizen te zitten. Op 13 mei kreeg ook het na-detachement te maken met mortiervuur van de Bosnische Serven. "Er volgden wel dertig inslagen rond de *compound*; de scherven lagen tot onder ons raam. Wij waren gehuisvest in een kantoorpand van de kolenmijn in Lukavac en het was nog maar de vraag of ons verlof wel kon doorgaan. Tijdens ons verlof volgden we in Nederland de verontrustende berichten over Dutchbat. Na onze terugkeer zouden we post KMar Srebrenica aflossen tot het einde van onze missieperiode."

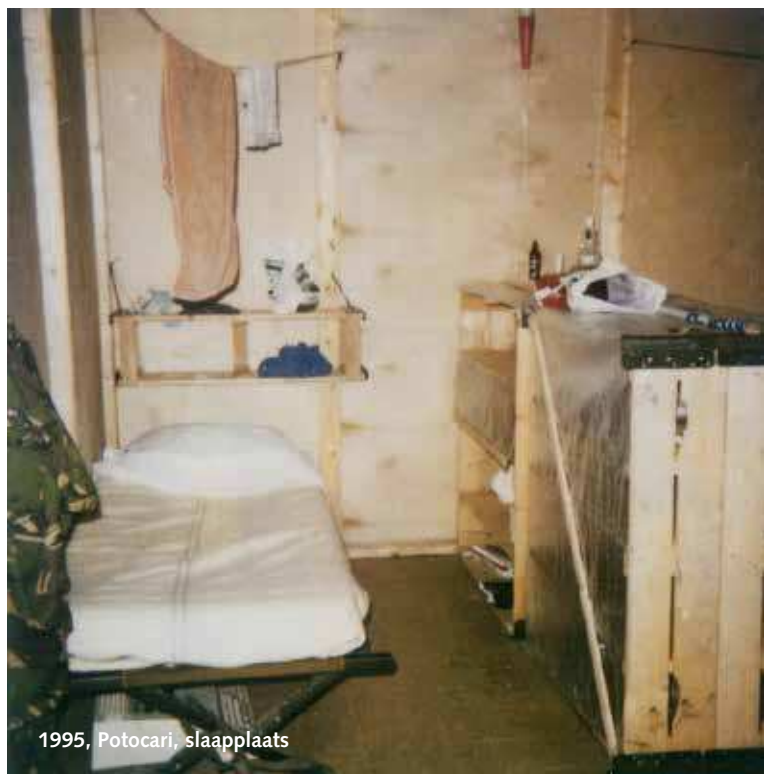
Vast in Zagreb

Daar zou het echter voorlopig niet van komen. De mannen zaten, samen met alle andere verlofangers van Dutchbat, vast in Zagreb. Ze kregen een paar keer een *clearance* voor vertrek met twee voertuigen vanaf Split, maar het hoofdkwartier van de Bosnische Serven in Pale (ten oosten van Sarajevo) trok het weer in. In de enkele voertuigen die wel door mochten, lagen ook 135 zakken privépost die maanden waren opgehouden. Hoofdkwartier Pale hongerde en droogde de bevolking en Dutchbat volledig uit.

"Vanaf 13 juni was geen enkel konvoi tot Srebrenica toegelaten. Uiteindelijk kregen we op 4 juli weer een *clearance* vanuit Zagreb. Het konvoi bestond uit verschillende voertuigen. Mente en ik

zaten, samen met mensen van diverse onderdelen, in de laadbak van een 4-tonner. Bij Zvornik, 50 km voor Srebrenica, stopten we bij een Servisch checkpoint. Een deel van het konvoi, waaronder de kwartiermakers voor Dutchbat IV, mocht de enclave niet in en moest terug naar Zagreb, kennelijk een verkeerd kenteken. Wij, met de artsen en nog enkele anderen, mochten wel door. Alles werd gecontroleerd: herkenningsplaatje, wapennummer etc. Een fototoestel mochten we niet meenemen!"

"Na een rit van ruim 400 km kwamen we tegen 24.00 uur in Srebrenica aan. De KMar-mensen die we zouden aflossen waren de enclave al uit, zo ook twee gestrande KMar-leden van de *Civilian Police*. Dus zochten we ons hok met 'bedjes' maar op, dat me deed denken aan de smederij van mijn vader. Na de volgende dag kennisgemaakt te hebben met het andere 'kotjesvolk', zouden we op 6 juli naar de B-compag-

1995, Potocari, slaappleats

1995, Potocari, duizenden kwamen bij Dutchbat binnen

bron: beelden door Dutchbat-veteraan Wim Dijkema

1995, Potocari, vluchtelingen vertrekken met bussen

bron: beelden door Dutchbat-veteraan Wim Dijkema

derzoek naar de dood van Raviv: de identificatie, de inbeslagneming, het contact met de officier van justitie, het proces-verbaal etc. Vanwege de strijd was het voor ons onmogelijk op de plaats van het delict een onderzoek in te stellen. Op 9 juli vormden we op de *compound* Potocari een erehaag tijdens de afscheidsceremonie van Raviv. Omdat de Serven alle bezittingen van Raviv (en de andere militairen) hadden gestolen, moesten wij een proces-verbaal van identiteit van Raviv maken dat mee moest met het stoffelijk overschot. Op het moment van de ceremonie waren we nog bezig met het afwickelen van dit proces-verbaal. Na deze dag barstte het oorlogsgeweld goed los. De mortiergranaten bulderden over onze hoofden."

De val van Srebrenica

Een paar dagen voor het gebeuren met Raviv van Renssen, bleven de schoonmaaksters en de kapper weg. De moslimbevolking, die alle Dutchbatters nog steeds in het hart meedragen, wist toen al wat er ging gebeuren. Duizenden mannen en jongens sloegen op de vlucht, door de bossen en over de bergen richting veilig gebied. Een groot deel van hen is tijdens de vlucht door de Serven vermoord.

Jan Zwiers: "Op 11 juli zou er een luchtaanval komen die zijn weerga niet kende; alle stellingen van de Serven zouden worden vernietigd. De aanval zou plaatsvinden met meerdere F-16's die in verschillende waves over de stellingen zouden gaan. Op het aangegeven tijdstip zaten we met onze handen over onze oren. Helaas ging die aanval vanwege de mist niet door. Ook een nieuw aangegeven tijdstip werd afgelast. Later schakelde een Nederlandse F-16 nog wel een tank uit. Dutchbat was te licht bewapend. Ik vergelijk onze vuurkracht met pingpongballen versus de biljartballen van de Serven."

"Later die dag namen de Serven de stad Srebrenica in. Ze overvielen ook de OP's, namen de Dutchbatters gevangen en voerden hen af naar Bratunac buiten de enclave (Servisch). De B-compagnie in Srebrenica moest de *compound* uit en kwam naar ons in

nie in Srebrenica gaan. Dat kon echter niet doorgaan; die dag sloegen vanaf circa 05.00 uur tot ongeveer 16.00 uur de granaten in de buurt in. Het was fase rood. De dag erop volgden er 29 inslagen in woningen in de omgeving, over de *compound* heen. We konden ze duidelijk horen als ze over ons heen vlogen."

Grote impact

Jan Zwiers vervolgt: "Aan alles was gebrek bij Dutchbat was geen enkele groep meer compleet. Er kwam niets binnen. Het was *minimize* voor alle zaken en goederen. Elektriciteit werd opgewekt door aggregaten die op diesel draaiden, waaraan ook een tekort was. Vers eten en brood? Lang niet gezien! We leefden op noodrantsoenen. Toilet papier raakte op. Het

(gezuiverde) water van onze privé-douche kwam uit een ton en werd verwarmd door de zon. Mijn onderbroek die ik daar gewassen heb, heb ik meegenomen naar huis en staat nu nog stijf van de ellende. Op 8 juli hadden we controle van de goederenzakken van verlofangers; fototoestellen en walkmans mochten niet mee. Het was ook de dag waarop soldaat der 1e klasse, Raviv van Renssen, het leven liet door een handgranaat van een vermoedelijke moslimstrijder. Zijn pantservoertuig was op de terugweg nadat ze op de OP waren overvallen door de Serven en alles moesten achterlaten. Een grotere impact was niet denkbaar toen."

"We leefden in een roes, elk moment van de dag was anders en niet in te schatten. Ondertussen deden wij on-

Potocari. Ook de bevolking vluchtte naar onze *compound*. Onderweg klonnen vele mensen op de voertuigen van de B-compagnie en reden zo mee. De voertuigen waren afgeladen; de chauffeurs konden bijna niets meer zien. Duizenden mensen kwamen bij ons binnen. Ze werden opgevangen in een grote hal. Faciliteiten voor zo'n grote groep waren er niet en ook het eten was een probleem. Hun holle ogen met enorme vraagtekens, vergeet ik nooit meer."

De enclave Srebrenica was gevallen. Dutchbat kon geen vuist maken: te weinig wapens, middelen en mankracht. De internationale gemeenschap heeft de bevolking van de enclave en Dutchbat III volledig in de steek gelaten. "Tijdens het oorlogsgeweld onderhield CKMar, generaal-majoor Fabius, nauw contact met het zeer ongeruste thuisfront. Jan van der Noord (brigadecommandant Assen) en Ton Heerts (voorzitter Marechausseevereniging) stonden – net als vele anderen – in nauw contact met het thuisfront. Dat werd door onze partners enorm gewaardeerd."

Verrukkelijke nasimaaltijd?

"Op 12 juli was er overleg met de Serven. Zij verschenen voor de poort van de *compound*, waarna om 14.00 uur een einde aan de beschietingen kwam. De vluchtelingen vertrokken met gereedstaande autobussen. Nog steeds vraag ik me af waar ze die bussen allemaal vandaan hadden gehaald. Wij waren nog volop bezig met de afronding van het proces-verbaal van Raviv en met het verwerken van aangiften van diefstal van paspoorten en PSU die door Servische militairen waren gestolen, en hebben niets van die evacuatie meegekregen.

Op de *compound* en omgeving is een aantal mensen overleden. Voor deze mensen was een groot graf gegraven. Wij moesten erbij zijn als er iemand begraven werd en maakten hiervan een rapport op. Later die week kwam er een konvooi met eten, diesel en andere benodigdheden binnen. Tijdens het journaal verkondigde minister van Defensie, Joris Voorhoeve, dat de mannen en vrouwen van Dutchbat III aan een

verrukkelijke nasimaaltijd zaten. He-laas... het was nasi uit blik!"

"Na de val zaten we met z'n allen op de *compound*. Ons lot lag in handen van de Serven. Van de leiding van Dutchbat III kregen we opdracht de (KMar-)archieven en documenten te vernietigen. Op 21 juli konden we eindelijk, ingedeeld als bijrijder op een 4-tonner, richting Zagreb vertrekken. De oververmoeide chauffeur viel tijdens de rit bijna in slaap. Hierna nam ik het stuur tot in Zagreb van hem over. We vertrokken om 12.30 uur en kwamen de volgende morgen, na een afstand van 500 km, om 08.00 uur op kamp Pleso in Zagreb aan. We werden ondergebracht in een grote tent waar we met ongeveer 300 man sliepen. Mente en ik hadden tijdens de rit het proces-verbaal van Raviv en andere opgemaakte pv's (alles in duplo) onder onze kleding verstopt. We liepen meteen naar de Brigade KMar Zagreb en gaven daar de documenten ter verdere afwikkeling af. Op die 22e juli waren mijn vader en ik allebei jarig. Ik mocht hem telefonisch feliciteren met z'n 80e verjaardag. Op maandag 24 juli vlogen we van Zagreb naar Soesterberg waar ons een warm en emotioneel onthaal van familie ten deel viel."

Tot slot

"Terugkijkend op deze missie zeg ik dat onze vrouwen ook een onderscheiding verdienen. Ook voor hen was het een uitzending met alles erop en eraan. Verder heeft niemand er iets van geleerd. Kreten van 'dit mag nooit weer gebeuren' zijn een momentopname en worden meestal weer snel vergeten. Omdat zaken vaak verkeerd zijn weergegeven, wordt in de media met de vinger naar Dutchbat III gewezen. Echter, een nu in Nederland wonende vrouw uit de enclave vertelde mij: 'Jan, jullie konden er niets aan doen, de overmacht was te groot.' Deze vrouw ontvluchtte in het begin van de Balkanoorlog met haar twee kinderen haar land. Haar man bleef achter. Zij woont bij mij in de buurt; we spreken elkaar geregeld. Eind 2018 vertelde ze mijn vrouw dat er DNA van haar man gevonden was. Op foto's zijn z'n huissleutels, schoenen, horloge en een jas te zien. Uit onderzoek bleek dat hij met de meute was meegevlucht, werd opge-

pakt en vermoord in de omgeving van Bratunac. Op 11 juli 2019 is hij, tijdens de jaarlijkse herdenking en in bijzijn van zijn naasten, begraven op de begraafplaats in Potocari."

Jaarlijks bezoeken mijn vrouw en ik op 8 juli op het Ereveld in Loenen het graf van Raviv van Renssen. Ook loop ik tijdens de Nederlandse Veteranendag in Den Haag en op 5 mei in Wageningen met de (oud-)militairen van Dutchbat III mee in het defilé.

Jan Zwierts benadrukt nog dat het voor mensen die er niet geweest zijn, het moeilijk is zich voor te stellen hoe het daar was. De beleving ontbreekt. Je moet de omstandigheden gevoeld, geroken, geproefd, gezien en gehoord hebben.

Jan Zwierts trad in 1967 in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Na zijn wachtperiode was provincie Drenthe zijn werkterrein. Nadat Brigade Coevorden in april 1993 voorgoed de deuren sloot, werd hij – in het kader van Project KMar-90 – geplaatst bij Brigade Assen. Toen de KMar in 1994 het toenmalige Mobiel Toezicht Vreemdelingen (MTV) introduceerde, keerde Jan op detacheringbasis terug naar de regio Coevorden. De bedoeling was de diensten vanaf het bureau van Gemeentepolitie Hoogeveen te draaien, terwijl het gebouw van Brigade Coevorden leegstond. Daar mochten zij op hun verzoek wel intrekken, maar faciliteiten waren er niet. Later kwam er, mede op aandringen van de burgemeester van Coevorden en ten koste van het opzetten van een brigade in Ter Apel, weer een Brigade Coevorden. Jan heeft tot medio november 1994 bij het detachement MTV Coevorden gewerkt. Na zijn uitzending in augustus 1995 tot zijn leeftijdsontslag in 2003, was Brigade Assen zijn 'thuis'.

Waarderingspeld voor zaken die het 'gewoon' ontstijgen

Het onderscheiden en decoreren van militairen kent een lange traditie. Na strijdgewoel worden de helden geëerd met een medaille, langdurige inzet wordt gewaardeerd en erkend met een onderscheiding. Een gevechtsinsigne, een draaginsigne gewonden, het rode erekoord... allemaal onderscheidingstekens die vaak op het uniform van de landmacht te zien zijn, maar die voor slechts een deel van toepassing zijn op marechaussees. Voor hen is de Waarderingspeld KMar de bekendste onderscheiding. Het uitreiken van de waarderingspelden is inmiddels een jaarlijks onderdeel van de Wapendag. | Door: Jeroen Wijngaard

Militairen die betrokken waren of zijn bij oorlog, strijd en heldenmoed, worden aan het einde van hun missie in de regel gedecoreerd als individu of als eenheid. Maar wat als handelingen in oorlogsomstandigheden binnen je organisatie niet veel voorkomen maar de dagelijkse taakuitvoering je wel in bijzondere omstandigheden brengt? Zo krijgen marechaussees in hun dagelijks werk veelvuldig te maken met situaties die bijzonder optreden vragen, terwijl ze niet in een mis-siegebied opereren. Het is politiewerk en een wezenlijk onderdeel van hun taken. Wanneer je tekent bij de KMar weet je dat je in dit soort situaties terecht kunt komen. Maar betekent dit ook dat de organisatie dit werk als 'gewoon' moet beschouwen?

Luitenant-kolonel b.d. Tom Kloppenburg en kolonel b.d. Enrico Mulder, adviseurs en onderzoekers van de 'Commissie Dapperheidsonderscheidingen en Waarderingen Koninklijke Marechaussee' (CDO KMar), kijken graag naar zaken die het 'gewoon' ontstijgen. Enrico Mulder: "Omdat hier de mogelijkheid ligt de betrokken collega extra te waarderen en

de erkenning te geven die hij/zij verdient. Deze onderscheiding gaat verder dan een geldelijke beloning of een andere vorm van waardering door een leidinggevende."

Op voordracht

De KMar is, in tegenstelling tot andere krijgsmachtonderdelen, constant operationeel bezig. "Dat is ook hun taak", zegt Enrico, "maar wanneer een collega iets uitzonderlijks doet, is het mooi hem of haar de Waarderingspeld KMar te kunnen uitreiken. De onderscheiding is er voor zowel burgers als militairen en wordt op voordracht toegekend." Om een voorbeeld te geven, blikte Tom Kloppenburg terug op een van de casussen van de afgelopen jaren:

"Een burgermedewerker van de KMar vierde vakantie met een vriend die bij de landmacht in het buitenland werkte. Tijdens die vakantie redden zij een persoon bij een verkeersongeval het leven. Hiervoor kreeg de landmachter van zijn leidinggevende het rode erekoord uitgereikt. Om zijn maat ook de waardering te

laten krijgen die hij verdiende, meldde hij de heldendaad van zijn vriend bij CDO KMar. Dan is het aan ons om de feiten en omstandigheden te verzamelen en te controleren, waarna wij de commissie adviseren. De commissie brengt vervolgens advies uit aan CKMar, die uiteindelijk beslist over het wel of niet toekennen. Op de Wapendag stond een trotse burgermedewerker, in aanwezigheid van zijn gezin, op het podium om de Waarderingspeld KMar in ontvangst te nemen."

Waarderingsstelsel

De CDO KMar is sinds 2017 onder die naam actief. De commissie adviseert CKMar over voordrachten voor waarderungen die boven de waarderingsmogelijkheden van de ressortcommandanten liggen. Bij de instelling van de CDO KMar werd tevens het voorschrift 'Waarderingen KMar' herschreven en de criteria voor het verkrijgen van een waarderingspeld geactualiseerd. Voorheen moest bijvoorbeeld sprake zijn van een zeer bijzondere 'dienstverrichting'. Maar buiten diensttijd kunnen zich ook zeer bijzondere omstandigheden voordoen waar

KMar-medewerkers mee te maken krijgen. Daarom staat in de voorschriften nu (dienst)verrichting in plaats van dienstverrichting. KMar-medewerkers die dus buiten diensttijd met een zeer bijzondere verrichting te maken krijgen, kunnen nu makkelijker worden voorgedragen voor de waarderingsspeld.

Doordat de KMar in het verleden was ingebed bij de Koninklijke Landmacht en er toentertijd nog niet frequent op missie werd gegaan, was het fenomeen dapperheidsonderscheidingen intern enigszins onderbelicht. Met het huidige stelsel van waarderingen kan en wil de KMar als goed werkgever laten zien dat zeer bijzondere daden extra gewaardeerd worden. Het belang en de mogelijkheden daarvan zijn inmiddels onderkend. Enrico: "De commissie staat nu als een huis, de procedures zijn beschreven en we hebben het nu net zo ingericht als andere krijgsmachtonderdelen. Oude archieven en dossiers zijn nagelopen en nu verwachten we de voordrachten vanuit de organisatie. Voordrachten moeten van de werkvloer komen en daar ligt de grootste uitdaging."

Kruis van verdienste

Eerste hoogtepunt voor de commissie was een oud dossier dat nog net binnen de verjaringstermijn van tien jaar lag. Na 65 jaar(!) werd in 2018 aan twee collega's van de marechaussee een militaire dapperheidsonderscheiding, het Kruis van Verdienste, toegekend. Tijdens hun VN-missie in 2007 in Sudan, redden Michel Barbier en Martin Reekers het leven van een drietal vrouwen. Aan deze voordracht en uiteindelijke uitreiking zat veel werk, dat moest zorgvuldig worden uitgevoerd. Tom: "Het verzamelen en controleren van feiten en omstandigheden is cruciaal. Een zorgvuldig opgestelde voordracht is een eerste stap naar een mogelijke toekenning van een waardering. Tegenwoordig interviewen we ook de gene die is voorgedragen; dat levert vaak nog extra informatie op. Het verrassingsmoment is er dan wel af, maar het verhaal is in ieder geval wél zorgvuldig beoordeeld. In het geval van Michel en Martin ging het dossier na beoordeling door de CDO KMar door naar de Commissie Dapperheids-

Enrico Mulder

Tom Kloppenburg

onderscheidingen Defensie. Daar wilden we sterk staan."

Oeuvrewaardering

Een dapperheidsonderscheiding heeft meestal te maken met een of meerdere gebeurtenissen, maar er zijn ook onderscheidingen voor bijzondere verrichtingen die tijdens een langere periode hebben plaatsgevonden, of zoals Enrico het noemt: een oeuvrewaardering. Kolonel John van Veenhuizen ontving in dat kader afgelopen mei het Ereteken voor Verdiensten in brons. Hij kreeg deze waardering omdat hij zich gedurende zijn carrière op onnavolgbare wijze heeft ingezet voor het verbeteren van de technische ondersteuning op het gebied van informatievoorziening. De uitreiking vond plaats voorafgaand aan zijn digitale afscheidsreceptie vanwege leeftijdsontslag.

Ken je mensen!

Voor Tom en Enrico is het werken voor de commissie na hun leeftijdsontslag een mooi verlengstuk van hun actieve dienst. Hun passie voor het werk is voelbaar en ze benadrukken keer op keer hoe belangrijk het is je mensen te waarderen en erkennen. Beide mannen hebben al veel in gang gezet, maar de bal ligt nu op de werkvloer. Met een door hun opgesteld communicatieplan wordt nu volop gezocht naar mogelijkheden om meer bekendheid bij leidinggevendenden, stafadjunctanten en medewerkers te creëren. De bijzondere omstandigheden moeten immers gezien en onderkend worden door collega's die dichtbij staan. Tom: "Ken je mensen en praat met ze als leidinggevende, als collega. Een voorbeeld is de jaarlijkse lintjesregen. Vaak doen collega's buiten diensttijd langdurig uitzonderlijk vrijwilligerswerk. Voor die collega's zou een Koninklijke onderscheiding via de KMar kunnen worden aangevraagd. Zo heeft collega Henk Greven recent een lintje mogen ontvangen om-

dat zijn chef deze voor hem had aangevraagd. Maar als een leidinggevende of collega's niet op de hoogte zijn van bijvoorbeeld de maatschappelijke activiteiten die een collega buiten diensttijd verricht, missen zij de kans er iets mee te doen. De adviseurs van CDO KMar kunnen je daarbij helpen."

De procedure

"In het voorschrift 'Waarderingen KMar' staat uitgebreid beschreven hoe de procedure in gang kan worden gezet. Tijdens het aanvraagtraject kunnen adviseurs assistentie verlenen en advies geven. Zo wordt er op dit moment actief met Brigade Politie & Beveiliging op Schiphol gekeken naar bijzondere gebeurtenissen die mogelijk extra waardering verdienen. De brigadecommandant en zijn stafadjunctant staan achter het idee en dragen actief zaken aan. Soms horen we zelf ook wel eens wat. Dat zorgde ervoor dat enkele jaren geleden een complete groep van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten de waarderingsspeld kreeg uitgereikt", vertelt Enrico.

Erkenning en waardering

Het verrichten van bijzonder werk hoort bij de Koninklijke Marechaussee en wordt niet snel gezien als uitzonderlijk. Het zit in onze cultuur dat we 'gewoon' ons werk doen hoor je vaak. Ambtsjubilea met de bijbehorende medaille en missiemedailles worden automatisch verwerkt in personeelsystemen. Maar voor bijzondere gebeurtenissen moet een apart aanvraagtraject in gang worden gezet. Sinds de komst van CDO KMar is het hele waarderingsspectrum inzichtelijker geworden doordat er een uitgebreid voorschrift is opgesteld, een overzichtelijke intranetsite is ingericht en er advies en assistentie wordt verleend door de adviseurs van de commissie. De commissie kijkt uit naar nog meer voordrachten om de verdiende erkenning en waardering te laten blijken.

De zetel voor bezoekers van distinctie

Het prestige van de Maréchaussée hing in vele gevallen nauw samen met de houding van de ambtenaren van Justitie tegenover het Wapen en de straffen, die volgden op gepleegde misdrijven en overtredingen, waarvan de Maréchaussée procesverbaal had opgemaakt.

In het algemeen kon het Wapen daar niet over klagen, integendeel. Maar er waren wel eens uitzonderingen, hoewel zeer weinig. Zo was er een kantonrechter, die nimmer meer dan twee kwartjes boete oplegde voor de ernstigste overtredingen. Hij heette dan ook in de volksmond 'twee kwartjes'. De ellende hiervan was, dat de politieambtenaren in zijn kanton dikwijls de risée van het publiek waren.

Brooddronken jongens pleegden dikwijls opzettelijk overtredingen, wanneer zij de Maréchaussée zagen en dan was het: "Schrijf mij maar op voor twee kwartjes."

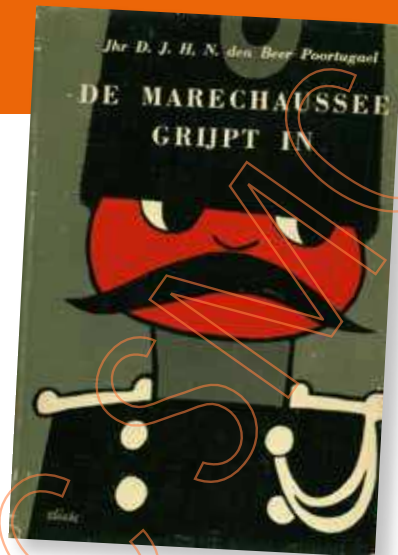
Enige malen heb ik getracht deze kantonrechter tot andere gedachten te brengen, tevergeefs. Ik sprak met de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie en vroeg hem of hij geen hoger beroep wilde aantekenen tegen deze vonnissen. Deze ambtenaar vertelde me, dat hij deze vonnissen even bevoerd vond als ik en het ook niet prettig vond, dat wanneer hij vijftig gulden vroeg, de kantonrechter vonniste met vijftig cent. Een enkele maal, als het te gek werd, bracht hij de zaak wel eens voor de rechtbank, maar hij kon niet van alle vonnissen in beroep gaan. Er was dus niets anders aan te doen, dan geduldig te wachten, dat de kantonrechter of dood zou gaan of de pensioengerechtigde leeftijd zou bereiken, want hij was niet uit z'n ambt ontzetbaar.

Een heel andere man was de kantonrechter te X. Hij was een type, zoals men tegenwoordig niet meer aantreft.

Een hartstochtelijk jager zijnde, bestond er voor hem geen groter misdadiger dan een stroper en wanneer het aan

hem alleen gelegen had, zou hij iemand, die een haas gestroopt had graag levenslang gegeven hebben en een moordenaar twee kwartjes boete. Maar bovenal was hij een hoffelijk man met hoofse manieren, zoals men tegenwoordig weinig meer ziet. Doch hij had als geen ander zijn eigenaardigheden.

Eens reed ik op mijn motor door zijn kanton naar een mijner brigades en ik had mijn maréchaussée-oppasser achter op de duo. Oppassers kwamen weinig met de praktische dienst in

aanraking en daarom nam ik hem nogal eens mee op mijn inspecties en contrôles om hem in de gelegenheid te stellen ook een procesverbaal op te maken.

Nu, die gelegenheid kwam ditmaal, want toen we over een zeer smalle provinciale weg reden, zagen we een boerenkar voor ons uit, die dezelfde richting ging als wij. De voerman liep achter de kar en het gespan hield links van de smalle weg, zodat wij niet konden passeren. Op enige afstand gaf ik een signaal met de hoorn, maar de boer stoorde zich daar niet aan. Ik was hem nu op enige meters genaderd, gaf meerdere signalen, maar de boer reageerde niet. Weer enige signalen en toen keek de boer lachend om, maar z'n lach bestierf op z'n gelaat, toen hij zag, dat de Maréchaussée achter hem was. Hij was er dan ook gloeiend bij en het tweede en laatste bedrijf speelde zich dan ook af voor de kantonrechter. Mijn oppasser had zelfstandig verbaal opgemaakt, maar had wel in het verbaal vermeld, dat ik de motor bestuurd had, hetgeen blijkbaar aan de aandacht van de kantonrechter was ontgaan.

En nu gedagvaard, legde hij z'n verklaring af, dat de boer links had gereden en niettegenstaande signalen niet had geweken.

Ik was benieuwd hoe mijn oppasser het eraf zou brengen en had mij opvallend in burgerkleden tussen het publiek op de tribune gemengd. De ambtenaar O.M. nam requisitoir en eiste tien gulden boete. De kantonrechter velde dadelijk vonnis, hij las de boer eerst de les, maar zei dat hij het deze keer nog eens schappelijk maken zou: "Ik veroordeel u tot vijf..." Hier fluisterde de ambtenaar O.M. hem iets in het oor, waarop de kantonrechter tegen de boer uitvoer: "Wat, ben je niet voor de luitenant opzij gegaan, dan veroordeel ik je tot vijf... en twin-

tig gulden boete" en tot grote hilariteit van het publiek verdween Krelis met z'n staart tussen de benen. Waarschijnlijk heeft hij nooit meer links gehouden uit vrees mij nogmaals tegen te komen.

Het behoorde tot de taak van de districtscommandant om op ongeregelde tijden de zittingen van kantongerecht, rechtbank of gerechtshof bij te wonen om te zien hoe de wachtmeesters en maréchaussées voor deze colleges optraden.

Bij deze bezoeken aan de rechtscolleges werd ik altijd met bijzondere hoffelijkheid bejegend en steeds werd mij een goede plaats aangeboden. Doch de kantonrechter te X spande de kroon. Wanneer ik officieel kwam luisteren dan werd mij een fauteuil aangeboden op het podium naast de groene tafel en onveranderlijk klonk dan zijn beetje geaffecteerde stem: "Gaat u hier zitten, meneer de districtscommandant, deze zetel is voor bezoekers van distinctie."

Wanneer er geen of weinig jachtzaken waren dan maakte hij z'n excuses, maar meestal waren die er wel en dan was de kantonrechter op z'n best. Hij hield van een goede show en wanneer hij goed op dreef was dan deed zo'n zitting niet onder voor een vrolijke comédie. De tribune was dan ook altijd goed bezet en soms daverde het van het lachen. Dan tikte hij wel quasi nijdig met de hamer, maar hij genoot niettemin van de hilariteit, die hij verwekte.

Hij was een verstokt celibataire en woonde in een oud huis met een nog oudere knecht. Deze was een soort factotum en boze tongen beweerden wel eens, dat de knecht de vonnissen maakte en de boetes bepaalde, maar daar was geen enkel bewijs voor. Wel gingen mensen, die op een clemente behandeling prijs stelden naar de oude knecht en verzochten hem om een goed woordje bij z'n baas te doen. Och, vroeger ging het op zo'n dorp nogal gemoedelijk toe en er was dan ook niemand, die in winkels met zoveel égards werd behandeld als de knecht van de kantonrechter.

"Kan het nog, een avontuur diep in donker Afrika? Het klinkt aanlokkelijk maar dan moet het natuurlijk wel goed aflopen. Maar goed dat ik niet weet wat me allemaal te wachten staat. Mundélé betekent 'grote blanke man' in het Kikongo."

Dit schrijft kapitein b.d. KMar Kees Poelma in juli 2020 op de cover van zijn nieuwe boek. Kees Poelma heeft deelgenomen aan zes missies: Egypte (MFO), Angola (UNAVEM II), Bosnië (WEU en UNIPTF), Congo (EUPM) en Afghanistan (NTM-A). Na zijn dienstverlating zet hij zich in voor de 3W-Poule (Wereld Wijd Werken) van het ministerie van BuZa.

Hij vervolgt: "In 1992 word ik als chef van vijf internationale politiewaarnemers en drie militaire waarnemers in de United Nations Angola Verification Mission II, geplaatst in M'Banza Congo, in het noorden van Angola. Na dertig jaar burgeroorlog snakken de Angolezen naar vrede. Duizenden militairen moeten nog worden gedemobiliseerd en uit de legers van de MPLA en UNITA, die elkaar jaren hebben bestreden, moet een nieuw leger worden geformeerd. Grote aantallen vluchtelingen komen terug uit Zaïre en wachten in een vluchtelingenkamp om eindelijk weer terug naar hun geboortedorpen te kunnen gaan. In mijn team blijken culturele verschillen die helaas tot conflicten leiden. Nog voor de verkiezingen komt het tot confrontaties tussen de MPLA en UNITA. Als na de verkiezingen UNITA zijn nederlaag niet wil erkennen, breekt opnieuw de burgeroorlog uit."

Oorspronkelijke tekst uit:

'De Marechaussee grijpt in' (1954)

door jhr. D.J.H.M den Beer Poortugael

Deze paperback, 406 pagina's, is te verkrijgen bij Bol.com en Bravenewbooks.nl voor € 27,95 (inclusief verzendkosten).

Nieuwe SMC'ers

Dhr. J.P.K. de Boer
Ber 86-4
UNIPTF; EUPM; ATFME

Dhr. M.G.A.B. van den Brand
Dpl 95-7

Mevr. M.L. Brokamp
BBT 97-4
SFOR, KFOR

Dhr. B.G.A. Driessen
Ber 75-3
ISAF

Dhr. P. Ham
Ber 79-5
UNAVEM II; Deny Flight;
UNFICYP

Dhr. G. Hendriksen
Dpl 64-1

Dhr. H.J. Huisman
Ber 74-1
EUFOR; ISAF

Dhr. H.W. Meeuwessen
Dpl 75-1

Dhr. T. Joosen
Ber 76-1

Mevr. P. Loozeman-Berlee
burgerambtenaar KMar

Dhr. T. Okhuijzen
Dpl 87-2

Dhr. S. Roelofs
Ber 96-3

Dhr. E.J.J.M. Roosendaal
Ber 77-6
UNIPTF

Dhr. J.A. Schekman
Ber 79-4
UNIPTF

Dhr. G. Storteboom
Ber 73-3
SFOR

Dhr. R.R. van Vulpen
Ber 85-4

Dhr. R. Wessels
Ber (RP instroom Schiphol)
MAPE; EUFOR

Dhr. R.H.J. de Winter
Dpl 75-4

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2364 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. D. Breederland
Geboren 6 januari 1926
Overleden 21 april 2021
Ber 46-00

Dhr. R.H.M. Derriks
Geboren 17 november 1944
Overleden 28 maart 2021
Dpl 64-2

Dhr. J. A.G. van Doren
Geboren 11 juni 1928
Overleden 13 mei 2021
Ber

Dhr. P.W.Th. van Duppen
Geboren 19 oktober 1944
Overleden 23 maart 2021
Ber 63-3

Dhr. W. Jonkers
Geboren 17 maart 1945
Overleden 8 maart 2021
Ber 64-4

Dhr. J. van Ledden
Geboren 2 maart 1946
Overleden 20 april 2021
Dpl 66-2

Dhr. H.J. Luiken
Geboren 13 maart 1935
Overleden 13 april 2021
Dpl 55-3

Dhr. S.H. Niehof
Geboren 10 december 1927
Overleden 12 mei 2021
Ber

Dhr. G. Reurink
Geboren 27 september 1930
Overleden 1 oktober 2020
Ber 50-2

Dhr. G. Ruiter
Geboren 17 maart 1945
Overleden 31 mei 2021
Ber 64-2

Dhr. F.C. Stappershoef
Geboren 23 juli 1933
Overleden 20 mei 2021
Dpl 53-2

Dhr. L.P.C. van Steen
Geboren 4 september 1943
Overleden 17 oktober 2020
Dpl 63-2

Mevr. N. Teeuwen-Oostenveld
Geboren 30 augustus 1927
Overleden 23 december 2020
Weduwe van P. Teeuwen
Overleden 21 oktober 2003
St MP I

Dhr. W. Verhart
Geboren 3 januari 1943
Overleden 11 april 2021
Ber 61-1

Dhr. A. Vermeulen
Geboren 17 januari 1945
Overleden 19 mei 2021
Ber 63-1

Dhr. J.P. van Vooren
Geboren 24 januari 1943
Overleden 3 april 2021
Ber 62-5

Dhr. F.E.G.J. Vreede
Geboren 16 mei 1923
Overleden 28 februari 2021
KNIL; 1 MP V

Dhr. C.P.M. de Wit
Geboren 6 juni 1947
Overleden 5 mei 2021
Dpl 67-3

Dhr. R.A.J. van Wijk
Geboren 13 april 1942
Overleden 12 mei 2021
Dpl 70-3

Bestuur en redactie van Stichting Marechaussee Contact betuigen de nabestaanden hun medeleven en wensen hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
0111-720326 / 06-38655572
dvharten@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2350 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

HET MUSEUM DAT OVER GRENZEN GAAT

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar

werk, er zijn workshops voor iedereen en in het M-lab is ruimte voor eigen speurwerk. Ontdek alles over sporenonderzoek en ga zelf aan de slag. Stap ook nog even in een echt marechausseevoertuig en kijk of je de sirene aankrijgt . . .

MARECHAUSSEEMUSEUM.NL

 **MARECHAUSSEE
MUSEUM**
BUREN